

ಶ್ರೀ ಅದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ಗ್ರಾಮಗೀತೆ ಮಾಲಿಕೆ—೧

ಹಾಡಾನ ಬನ್ನಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ

META ENTERED

ಧ್ವನಿವಹುದ್ರಣ, ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದನೆ
ಎಚ್. ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಪ್ರಸ್ಥಾನ
ಬೆಂಗಳೂರು-೨೦

Sri Adichunchanagiri Gramageetha Malike
Folk Songs—Tape Recorded, Collected
and Edited by H. L. Nage Gowda,
Pages 80 + xii

All rights reserved by Karnataka

Janapada Trust

ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನಾಳಿಕೆ ಜಾನಪದ ಟ್ರಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿವೆ

ಬರ : ರೂ. ೨೦

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಟ್ರಸ್ಟ್ (ರಿ.)

ನಂ. 7, 4ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಕುಮಾರ ಪಾರ್ಕ್ ಪಶ್ಚಿಮ,

ಬೆಂಗಳೂರು-560 020

ರಶ್ಮಿ ಮುದ್ರಣ

ನಂ. 20, 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಸುಧಾವಣಿಗರ

ಬೆಂಗಳೂರು-560 027

ಗ್ರಾಮಗೀತಾಯಜ್ಞ

ನಾನು ಯಾವ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದನೋ ಕಾಣೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಬೆಳೆದದ್ದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ನಾನು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಗು ವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಕಾಯಿಲೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳಂತೆ. ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಸೊಸೆಯಾಗಿದ್ದ ಆಕೆ ದಿನಾ ಇಕ್ಕಳ ಮೂಗಲ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೀಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ವಯಂಗೋಳಿ ಕೂಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಹೊಲೆಯರ ದೊಡ್ಡಿಯ ಜೊತೆ ಬೀಸಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಅವನ ಮಗು ಲಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾನೂ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದಾಗ ಆಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಬಹುಶಃ ಆಗಲೇ ನನ್ನ

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಗಾನದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಹಾಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊರಿನ ಬೀಸುವ ಪದ, ಮದುವೆ ಪದ, ದೇವರಪದ, ಕೋಲಾಟದ ಪದ ಮುಂತಾದ ನೀರು ಗೊಬ್ಬರ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏಕೋ ಬೀಜ ಮೊಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಮೊಳಕೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ೫೦ ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದವು. ಆ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕು ಇನ್ನೂ ಹಸಿ ಹಸಿಯಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಆ ಕಡೆ ಗಮನ ಹೋಗದಿದ್ದದ್ದು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಸಕ್ತಿಯ ಗಿಡ ನೆಲದಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿತು. ದೊಡ್ಡಾಳದ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನೂರಾರು ಬಿಳಿಲಂ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹ ರಾಜಪುರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಭದ್ರಾವತಿ, ಟಿ. ನರಸೀಪುರ, ಮಂಡ್ಯ, ಮೈಸೂರು, ಹರಿಹರ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಹೆಸರುಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಬಂಟರು, ಮಲೆಕುಡಿಯರು, ಕೊರಗರು ಮುಂತಾದವರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತೋ ಆಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಬಾಳೇ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ನಾನು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಡೆಗೂ

ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆ. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಮಲೆ ಕುಡಿಯರಂಥ ಜನರ ಹಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅವರಿರುವ ಮಲೆಗಳಿಗೇ ಹೋಗಿ ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಟರು ಯಾನೆ ನಾಡವರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟಲೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದುವು. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಕಲೆಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಸ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟುದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದೆ.

ಈ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣಯಂತ್ರ ಬಂದಿತ್ತು. ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ.ಸಿ. ಆಗಿದ್ದಾಗ ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ. ಅಬೀದ್ ಆಲಿ ಅವರು ಒಂಪ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಟೇಪ್ ರಿಕಾರ್ಡರನ್ನು ಪ್ಲೇಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಮಹತ್ವ ನನಗೆ ಅರಿವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು! ಆನಂತರ ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕಡೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಬಾಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಬಾಳಿನ ಬೆಲೆ ತಿಳಿದದ್ದು ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ

ಹೋದಾಗ ಮಲ್ಪೆ ಮಧ್ವರಾಜರು ಜಪಾನಿನಿಂದ ತಂದ ಮೂರು ಇಂಚು ಸ್ಕೂಲಿನ ಒಂದು ಟೀಪ್‌ರಿಕಾರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಆರೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುವರು ಜರ್ಮನಿಯ ತಯಾರಿ ಆರು ಇಂಚು ಸ್ಕೂಲಿನ ಗ್ರಂಡಿಗ್ ಟೀಪ್ ರಿಕಾರ್ಡರ್‌ನೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಧ್ವನಿ ಮಂದ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನನ್ನೂರಿನ ಸೋಬಾನೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಪದಗಳನ್ನೇ ಧ್ವನಿಮಂದ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಕಲ ಸರಕನ್ನೂ ಹೊರಗೆಡಹಲು ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಅಂದರೆ ನನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ, ಅಂಚೆಕೊಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ, ಕೊನೆಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆಯೇ ಆಕೆಯ ಕೈಬಿಟ್ಟೆ.

ಆಕೆ ಹಿಡಿಸಿದ ಹುಚ್ಚು ನನ್ನನ್ನು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಟೀಪ್‌ರಿಕಾರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ತಿರುಗದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ, ಕೇಳದ ಹಾಡಿಲ್ಲ. ಲೇಬರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಗಿ, ಸರ್ವೇ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನಿವೃತ್ತನಾಗಿ ಟ್ರಸ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸುಮಾರು ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮಂದ್ರಣ

ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ಗಂಟೆಗಳ ಧ್ವನಿಮಂದ್ರಣ
ವಾದ ಅನಂತರವೇ ನನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಇಳಿಯಿತು. ಈಗ
ಒಂದಿಷ್ಟು ಶವನವಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಒಂದು ತರಹದ್ದಲ್ಲ, ಹತ್ತಾರು ಬಗೆ
ಯದು. ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ,
ಅದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ಶ್ರೀ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಗೀತಗಾಯನ
ಮೇಳ, ಕಲಾಮೇಳಗಳು, ವಿಡಿಯೋ ಚಿತ್ರೀಕರಣ,
ಸ್ಲೈಡ್ ತಯಾರಿಕೆ, ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.
ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಹುಚ್ಚು ಈಗೀಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
ಅದರೆ ಹೊಸ ಹುಚ್ಚೊಂದು ನನಗೆ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಇದು
ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹುಚ್ಚಲ್ಲ. ಅದ್ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಜಾನ
ಪದ ಲೋಕದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಇದು ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಕೊನೆ
ಯವರಿಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡದ ಹುಚ್ಚು.

*

*

*

ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಗಗನದೆತ್ತರಕ್ಕೆ
ಮೆದೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ ಮೆದೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆ ಮುಗ್ಗಿ
ಕೆಟ್ಟೇಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ಆಗಬಾರದು ಎಂದು
ಕಣಮಾಡಿ ಒಕ್ಕಿ ತೂರಿ ಕೇರಿ ಹಸನುಮಾಡಿ ಉಣಬಡಿ
ಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಲ್ಲಿ
ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ದನಿ ಧಾಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದವು
ಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ೪೫ ನಿಮಿಷದ ಸುಮಾರು
೩೦೦ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳಾಗಬಹುದು. ಈಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು

ಆರಂಭಿಸಿ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗೀತೆ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಯುಗಾದಿಯ ದಿನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದರಡಾದರೂ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿಯೇನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಡುಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದೂ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇನೆ.

* * *

ಹಾಡಿದವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಧಾಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಘಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಆ ಘಳಿಗೆ ಕೇವಲ ವಸ್ತುಕದಿಂದ ಹೇಳುವ ಈ ಹಾಡುಗಾರರು ಬೇರೆ ಶಿಷ್ಯ ಹಾಡುಗಾರರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ಒಳ ನಾಟ ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳದ್ದು. ಅವರ ವಿಷಯ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಷ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯವರು ಮಾಡಲಾರರು. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ರಸಯಾತ್ರೆಯ ಕಥೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥ, ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಸ್ವರ ಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಭಾಗವನ್ನು ಹಾಡುಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಅಸಕ್ತರು ಕೊಂಡು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

ನನ್ನ ಕಾಲ ಶತಮಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ವರು ನೂರಾರು ಅಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಹೆಸರು ಹೇಳದೆ ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

* * *

೧೯೭೯ರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ಆದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪೀಠಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಬಾಲಗಂಗಾಧರನಾಥಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ಗ್ರಾಮಗೀತಾಯಜ್ಞವನ್ನು ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಗ್ರಾಮಗೀತೆ ಮಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೂ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿರು

ತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾವಿದರ
ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ
ತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಅದಿಜಂಬಿನಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಉರಿತು
ಹತ್ತಾರು ದಿನ, ಧಾಟಿ, ಪಲ್ಲವಿ, ಸೊಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ
ಎಲ್ಲಾ ಹಾಡುಗಳು ಈ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒರುತ್ತವೆ.

* * *

ಹಿಂದೆ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗೋವಿಂದ
ರಾಜು ಹಾಗೂ ಚಕ್ಕಿರೆ ಶಿವಶಂಕರ್ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ಕೆಲಸ
ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎ. ಎನ್. ಶಿವರಾಮಂ, ಕುರುವ ಬಸವ
ರಾಜು ಮತ್ತು ಕೆ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಇವರಿಗೆ ನನ್ನ ಶುಭ
ಹಾರೈಕೆಗಳು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಂದ್ರಣಕಾರರಾದ ರಶ್ಮಿ ಮಂದ್ರಣ
ದವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು

ಎಚ್. ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ

೭-೪-೧೯೧೮

ಹಾಡುಗಳು

೧. ಹಾಡಾನ ಬನ್ನಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ	೧
೨. ಅಳೂಬ್ಬಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜಂ	೫
೩. ಬಳುಕೂತ ಬೀದಿ ಮೆರೆದಾಳಂ	೭
೪. ಚೆಕ್ಕೋಳೆ ಚಿತರಂಗಿ ದೊಡ್ಡೋಳೆ ರತುನಾಜಿ	೧೨
೫. ತಿಂಗಂತಿಗಳಿಗೂ ತಿಂಗಳುಮಾವನ ಪೂಜೆ	೧೮
೬. ಹೂವ್ವ ಕಯ್ಯನಿ ಬನ್ನಿ	೨೦
೭. ಸಂವ್ವಕ್ಕಾ ಸಂವ್ವನಾರೀ ಹಾಕ ವಯ್ಯಾರಿ	೨೫
೮. ಸೋಬಾನ ಬನ್ನಿರೇ	೨೭

೯.	ಸೋಬಾನೆಂಬೋದು ಶಿವನಿಗೆ	೩೦
೧೦.	ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ	೩೬
೧೧.	ಹನ್ನೆರಡ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆಹೊತ್ತಡದಿನ	೩೮
೧೨.	ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಳವಿ ಹೃಂಗಿದ್ದಿ ತಾಯಮ್ಮ	೪೧
೧೩.	ಕಲ್ಲಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಬಿಡೆ	೪೩
	ಹಾಡಗಾರರ ಪರಿಚಯ	೪೬

ಹಾಡಾನ ಬನ್ನಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಚುಂಚನಹಳ್ಳಿ ಪಾಳ್ಯದ
ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಮತ್ತು ಗಂಗಮ್ಮ.

ಗೂಟ ಹಿಡಿವಾಗ ಕೋಟೀಯ ನೆನುದೇವೆ
ಗೂಟಾದ ಹಸಿಟ್ಟು ತೆರಿಹೂದು -
ಗೂಟಾದ ಹಸಿಟ್ಟು ತೆರಿಹೂದು ಬರುವಾಗ
ಕೋಟಿ ಜಂಗಮರ ನೆನುದೇವೆ

ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಕಂಡೆ ಕೊರಳಲಿ ಲಿಂಗಾ ಕಂಡೆ
ದಾಟುತಲೆ ಕಂಡೆ ಜಲದೀಯ -
ದಾಟುತಲೆ ಕಂಡೆ ಜಲದಿ ಈರಯ್ಯನ
ಜಾತಾರೆ ಕಂಡೆ ಇರಂಳಿಲ್ಲಾ

ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂತೆ :

ಬೀಸಾನ ಬಾರೆ ಬಿನ್ನಾಣ ತಂಗ್ಯಮ್ಮ
ಬೀಸಾನ ಬಾರೆ ಕಡಲೇಯ-
ಬೀಸಾನ ಬಾರೆ ಕಡಲೆ ಗೋದಿಗಳ
ಹೇಳಾನ ಬಾರೆ ದನಿಯೆತ್ತಿ

ರಾಗಿಕ್ಲೇಗೆ ರನ್ನ ಚಿನ್ನದ ಗೂಟ
ರಾಮಣ್ಣ ನೆಂಬೊ ಹಿಡಿಗೂಟ-

ರಾಮಣ್ಣನೆಂಬೊ ಹಿಡಿಗೂಟ ಹಿಡಕಂಡು
ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ನೆನಂದೇವೆ

ಅಕ್ಕಿ ಬೀಸೋ ಕಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕಾರೆ ವಡಿಗಲ್ಲಿ
ಸಟ್ಟಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಸವಿಗಲ್ಲಿ -
ಸಟ್ಟಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಸವಿಗಲ್ಲಿ ರಾಗೀಕಲ್ಲಿ
ಭಾಗ್ಯವದ ಕಲ್ಲಿ ದನಿದೋರೆ

ಬೀಸೋಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಸದಿರೆ ಮುಂಜೆರಗ
ದೇಸದ ಮ್ಯಾಲವನೆ ನನಿಗೊಬ್ಬ -
ದೇಸದ ಮ್ಯಾಲವನೆ ನನಿಗೊಬ್ಬ ತಮ್ಮಯ್ಯ
ದೇಸಿವಂತನಾಗಿ ಬದಂಕಾಲಿ

ದೇಸಿವಂತನಾಗಿ ಅಷ್ಟಬಲ್ಲಿದನಾಗಿ
ದೊಡ್ಡೊಕ್ಕಲಾಗಿ ದೊರಿಯಾಗಿ -
ದೊಡ್ಡೊಕ್ಕಲಾಗಿ ದೊರಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದರೆ
ನಾವು ನಂಟೂತಿರಾಗಿ ಬರುತೀವಿ

ಇದೇ ಥಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ ಇನ್ನಿತರ ನುಡಿಗಳು

ಕಲ್ಲಮ್ಮತಾಯಿ ಮೆಲ್ಲಮ್ಮ ರಾಜುಣವ
ಜಲ್ಲ ಜಲ್ಲಾನೆ ಉದುರಮ್ಮ -
ಜಲ್ಲ ಜಲ್ಲಾನೆ ಉದುರಮ್ಮ ನಂಮನೆಯ
ಬೆಲ್ಲದಾರುತಿಯ ಬೆಳಗೇವು

ಗ್ರಾಮಗೀತೆಗಳು

ಬೀಸೋಕಲ್ಲೀಗೆ ಬಿಡಿಮುತ್ತ ಬಿಟ್ಟುಂಗೆ
ನೀಟಾಗಿ ಹುಯ್ಯೊ ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು-
ನೀಟಾಗಿ ಹುಯ್ಯೊ ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲುಕುಟೆಗೆ
ಬೀಸಾಕೆ ಬರುತಾರೆ ಗರತೀರು

ಕಾಲಾಡಿ ಕೈಯಾಡಿ ರಟ್ಟಾಡಿ ಭುಜವಾಡಿ
ನಾಗರಾಡ್ವಿನಂಗೆ ನಡುವಾಡಿ-
ನಾಗರಾಡ್ವಿನಂಗೆ ನಡುವಾಡಿ ಸರಸತಿಯೆ
ನವಕುಟ್ಟಾಡಿ ದಣಿದಲ್ಲೆ

ಸಂದೇಲಿ ಶ್ರೀಹರಿ ಬಂದೋಗೊ ನಮ್ಮನಿಗೆ
ಮಂದಾಲಿಗಾವೆ ಮಣಿಯಾವೆ-
ಮಂದಾಲಿಗಾವೆ ಮಣಿಯಾವೆ ನೀ ಕೊಟ್ಟ
ಕಂದಣ್ಣ ರವರೆ ಮನಿಯಾಗೆ

ಬಿಟ್ಟೋಯ್ಯಾಳೆಂದಂ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಲಿ ಬ್ಯಾಡ
ಕುಕ್ಕೇಲಿ ರಾಗಿ ಬಿಳಿ ಎಲೆ-
ಕುಕ್ಕೇಲಿ ರಾಗಿ ಬಿಳಿ ಎಲೆ ತಕ್ಕಂಡಂ
ನಾವು ಮತ್ತೆ ರಾತಿರಿಕೆ ಬರುತೀವಿ

ಮಂಗಳೋಳಿ ಕೂಗ್ಯಾವೆ ಮೂಡಂ ಕೆಂಪೇರಾಡ್ವೆ
ನಾರಾಯಣ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ರತವೇರಿ-
ನಾರಾಯಣ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ರತವೇರಿ ಬರುವಾಗ
ನಾವು ಕಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೈಯ ಮುಗಿದೇವು

ಬೆಳ್ಳಕ್ಕು ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರುದೊ ಬೆಳ್ಳಿದೇವ ಮೂಡಿದ
 ಅಲ್ಲಿ ಸುಂಕದೋರು ತಡುದಾರೆ-
 ಅಲ್ಲಿ ಸುಂಕದೋರು ತಡುದಾರೆ ತಮ್ಮಯ್ಯ
 ಬೆಳ್ಳಿದೇವನ ಬೆಳಕಿಗೆ

ಬೆಳ್ಳಗು ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರುದೊ ಬೆಳ್ಳಾರುತಿ ಎತ್ತಿ
 ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಮೀನು ಗರಿಬಿಟ್ಟೊ-
 ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಮೀನು ಗರಿಬಿಟ್ಟೊದ್ದಾಡುವಾ
 ನಾವು ಕಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೈಯ ಮಂಗುದೇವು

ಹಸಿಟ್ಟು = ಹಸಿ ಹಿಟ್ಟು. ತೆರಿಹೂದು = ತೆರೆತೆರೆಯಾಗಿ
 ಬೀಳು. ಜಾತಾರೆ = ಜಾತ್ರೆ ; ಉತ್ಸವ. ಇರುಳು = ರಾತ್ರಿ.
 ಸಕ್ಕಾರೆ = ಸಕ್ಕರೆ ; ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ. ವಡಿಗಲ್ಲಿ = ಒಡೆಯುವ
 ಕಲ್ಲೆ ; ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲೆ. ಸಟ್ಟಿ = ಶೆಟ್ಟಿ. ರಾಜಾಣ = ರಾಜಾನ್ನ ;
 ರಾಜರು ಉಣ್ಣುವ ಅನ್ನ. ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು = ಸವೆದ ರಾಗಿಕ್ಕಲ್ಲನ್ನು
 ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಲ್ಲುಕುಟಗನು ಉಳಿ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಕುಟ್ಟಿ ಒರಟು
 ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು ಹುಣ್ಣಿಸುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಲು
 ಮುಳ್ಳು ಹುಯ್ದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಸವರಿ ಬಿಸಲಿಗಿಡು
 ತ್ತಾರೆ. ನೆರಿಯ = ನೆರೆಮನೆಯ ; ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ. ಮುಂಜೆರಗ =
 ಕೊನೆ ಸೆರಗ. ಅಷ್ಟಬಲ್ಲಿದನಾಗಿ = ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿ
 ದವನಾಗಿ. ನಂಟೂತಿರಾಗಿ = ನಂಟುತಿಯರಾಗಿ. ರಟ್ಟಾಡಿ =
 ರಟ್ಟೆ ಆಡಿ. ನಮಕುಟ್ಟಾಡಿ = ನಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಆಡಿ. ಸಂದೇಲಿ =
 ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ. ಬೆಳ್ಳಿದೇವ = ಶುಕ್ರ ; ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ. ಗರಿಬಿಟ್ಟು =
 ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತ.

ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು

ಹಾಡಿರುವವರು : ಚಿಕ್ಕಾಡೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ

ಹಾಲು ಮಾರಿ ಬರುವೆನೊ ಕಾಲು ಗೆಜ್ಜೆ ತರುವೆನೊ
ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ನಿಂಗೂರಾಜು ಅಂಗೀ ತರುವೆನು
ನೀನಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು ಹೋಗಿಬರುವೆನು

ಮೊಸರು ಮಾರಿ ಬರುವೆನೊ ಹಸರು ನಿಲಂಗಿ ತರುವೆನೊ
ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ನಿಂಗೂರಾಜು ಅಂಗೀ ತರುವೆನು
ನೀನಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು ಹೋಗಿಬರುವೆನು

ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾರಿ ಬರುವೆನೊ ಬಣ್ಣದ ಗಿಲಕಿ ತರುವೆನೊ
ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ನಿಂಗೂರಾಜು ಅಂಗೀ ತರುವೆನು
ನೀನಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು ಹೋಗಿ ಬರುವೆನು

ಮದ್ರಾಸ್‌ಗಾರಾ ಹೋಗುವೆನು ಮಳಿಗೇಲಂಗಿ ತರುವೆನು
ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ನಿಂಗೂರಾಜು ಅಂಗೀ ತರುವೆನು
ನೀನಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು ಹೋಗಿಬರುವೆನು

ತುಪ್ಪು ಮಾರಿ ಬರುವೆನೊ ಒಪ್ಪೀದ್ಲು ಡಂಗಿ ತರುವೆನೊ
ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ನಿಂಗೂರಾಜು ಅಂಗೀ ತರುವೆನು
ನೀನಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು ಹೋಗಿಬರುವೆನು

ಮೈಸೂರಗಾರ ಹೋಗುವೆನು ದಸರಾ ನಿಲಂಗಿ ತರುವೆನೊ
ಅಳೂಬ್ಯಾಡ ನಿಂಗೂರಾಜು ಅಂಗೀ ತರುವೆನು
ನೀನಳೂಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟೂರಾಜು ಹೋಗಿಬರುವೆನು

ಹಸುರು ನಿಲಂಗಿ = ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ನಿಲುವಂಗಿ (ಉದ್ದಾನೆ ಕೋಟು). ಮಳಿಗೇಲಂಗಿ = ಮಳಿಗೇಯಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ಅಂಗಿ ; ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ಅಂಗಿ. ದಸರಾ ನಿಲಂಗಿ = ದಸರಾ ಹಬ್ಬದ ನಿಲುವಂಗಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಅಪರಲ್ಲಿಯೂ ದರ್ಬಾರಿಗಳು ನಿಲುವಂಗಿ, ಕಮ್ಮರ್‌ಬಂದ್, ಅಡ್ಕೊದಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೇಟೆ ಧರಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಬಳುಕೂತ ಬೀದಿ ಮೆರೆದಾಳು

ಹಾಡಿರುವವರು : ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿ ನಿಂಗಮ್ಮ.

ಹಸಿಯಾ ಬೆತ್ತಾದಕೋಲಂದ್ವ ಸನಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಒಂದ್ವ ಸನಾದ ಸಂಪಿಗೆ
ಹಸಿಯವ್ರಾಡಿದರು ಗರಡಿಲ್ಲಿ ತಂದನ್ನಾ ||ಪ||

ಸೀತೆಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸೀರೆ ಒಗಿಯವನ್ನಾರೊ
ದಾತಾಗಿ ಒಗಿಯೋ ಮಡಿವಾಳಿ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
ದಾತಾಗಿ ಒಗಿಯೋ ಮಡಿವಾಳಿ ದಂಡಿನಮ್ಮಾ
ತಾತೀತೋಳೀನ ರವಕೇಯ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಬಳುಕೂ ನಡುವೀಗೆ ಕುಣುಕೇಯ ಒಡ್ಡು ವಾಣ
ಎಣಕೇಯ ಚವಲಿ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
ಎಣಕೇಯ ಚವಲಿ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಮಡಿಯಾಕಂಡು
ಬಳುಕೇತ ಬೀದಿ ಮೆರೆದಾಳು ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ದೇವುರ ನೆನದಾರೆ ದಾವತ್ತು ನಮಗಿಲ್ಲ
ಆಮೂ ಕಡಂದಾರೆ ಇಸವಿಲ್ಲ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
ಆಮೂ ಕಡಂದಾರೆ ಇಸವಿಲ್ಲ ದಂಡಿನಮ್ಮಾ
ನೀನಿದ್ದ ಮ್ಯಾಲೆ ಭಯವಿಲ್ಲ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಕರಿಯಾ ಕಡ್ಡಿಯ ಸೀರೆ ಕಣಕಾಲಿಗರುಶಣ
 ಕೆಣಕೀನೋಡವಳ ಕಿಡುಗಣ್ಣೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಕೆಣಕೀನೋಡವಳ ಕಿಡುಗಣ್ಣೆ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ಮರತವ್ರ ಮನಿಯ ಮೂರಿದಾಳು ತಂದನ್ನಾ-ಹಸಿಯಾ...

ಇದೇ ಥಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ ಇನ್ನಿತರ ನುಡಿಗಳು :

ಪಿಲ್ಲೀಕಾಲಿನೋಳೆ ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣದೋಳೆ
 ಕಲ್ಲಮ್ಮಾಲೆ ಕಾಲ ತೊಳಿಯವೈ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಕಲ್ಲಮ್ಮಾಲೆ ಕಾಲ ತೊಳಿಯವೈ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ನಿನ್ನ ಪಿಲ್ಲೀ ಸಾವುರಕೆ ಬೆಲಿಯಾದೊ ತಂದನ್ನಾ-
 ಹಸಿಯಾ...

ಹಿತ್ತಲೂ ಮನಿಯವೈ ಹೀರೇಕಾಯ್ ನರಿಗೈವೈ
 ಬಿತ್ತಾ ದಾಳಿಂಬಿ ಹಲ್ಲಿನವಳೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಮೂಗುತಿ ಮುಂಭಾರ ಎಣಗಂಟು ಹಿಂಭಾರ
 ಎಂಟೆಳೆ ಗುಂಡು ಎದಿಭಾರ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಎಂಟೆಳೆ ಗುಂಡು ಎದಿಭಾರ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ಸಣ್ಣಂಚಿನ ಸೀರೆ ನಡಂಬಾರ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಮೂಗುತಿ ಮುರುದಾರೆ ಮುನುಸಾಕೆ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ಲೋಕಾನಾಳೋನು ನಿನ್ನ ಮಗ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಲೋಕಾನಾಳೋನು ನಿನ್ನ ಮಗ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವನು ಮೂಗುತಿಯ ತಂದನ್ನಾ ಹಸಿಯಾ...

ಅರಳಿವರದವಳೆ ದಿರಳಿಯ ಜಡೆಯವಳೆ
ಹನ್ನೆರ್ದಂಕಣದ ಗುಡಿಯವಳೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
ಹನ್ನೆರ್ದಂಕಣದ ಗುಡಿಯವಳೆ ದಂಡಿನಮ್ಮ
ನಿನ್ನಣ್ಣಯ್ಯ ಬತ್ತಾನೆ ಅರಗಾಗೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಬೇವೀನವರದವಳೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಜಡೆಯವಳೆ
ಹನ್ನೆರ್ದಂಕಣದ ಗುಡಿಯವಳೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
ಹನ್ನೆರ್ದಂಕಣದ ಗುಡಿಯವಳೆ ದಂಡಿನಮ್ಮ
ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಬಾಡಿದೊ ಬಿಸಲಿಗೆ ತಂದನ್ನಾ-ಹಸಿಯಾ...

ಹಸಿಯಾಗ್ವಾಡೆಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಸೆಯಾ ಬರೆಯುವಳ್ಳಾರೆ
ಹಸಿಯಾದಂಡಿನಮ್ಮ ಸೊಸಿಯೊರು ತಂದನ್ನಾ ಹಸಿಯಾ...
ಹಸಿಯಾ ದಂಡಿನಮ್ಮನ ಸೊಸಿಯೊರು ಹೆಣ್ಣಿವಂಕ್ಕ
ಹೆಸರೆತ್ತಿ ಹಸಿಯಾ ಬರದಾರು ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ದಂಡೀ ಹಬ್ಬಾಕೆ ದಂಡೀಲ್ಲೊಂಬಾಳೆ ಬಂದೊ
ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೂರು ವಂಡೆ ಬೆಂದೊ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೂರು ವಂಡೆ ಬೆಂದೊ ದಂಡಿನಮ್ಮ
ದಂಡೀ ನಿನ್ನಬ್ಬ ಐಯಭೋಗ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಹೊಂಬಾಳೆ ಚಂದಲ್ಲಂದು ಸಿಂಡುಬ್ಯಾಡ ದಂಡಿನಮ್ಮ
ಮುಂದಕು ನಿನ್ನ ವಂಗ ಸಮರಂಥ ತಂದನ್ನಾ-ಹಸಿಯಾ...
ಮುಂದಕು ನಿನ್ನ ವಂಗ ಸಮರಂಥನಾದಾರೆ
ದಂಡಿಲ್ಲೊಂಬಾಳೆಯ ತರುವಣು ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ತಾಯಿ ದಂಡಿನಮ್ಮನ ತಾಲಿ ಮಾಡಿದವರಾ,ರೆ
 ಏಳೂರು ವಾಜ ಎಸಲೊಡ್ಡಿ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಏಳೂರು ವಾಜ ಎಸಲೊಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದ ತಾಲಿ
 ಏಳೂರಿಗೆಲ್ಲ ಹೆಸರಾದೊ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ತಾಯಿ ದಂಡಿನಮ್ಮನ ತಾಲೀಯ ಬೆಳಕೀಗೆ
 ಏಳೂರು ಹುಲ್ಲೆ ಬೆದರೀದೊ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಏಳೂರು ಹುಲ್ಲೆ ಬೆದರಿ ಬೆಟ್ಟವ ಸೇರಿ
 ಒಪ್ಪತ್ತಿನ ಮೇವ ಮರತಾವು ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಕೊಂಡಾದಬಂಡಿ ಬಂದೊ ಕೊಂಡಕು ಸೌದೆ ಬಂದೊ
 ಕೊಂಡಾಹಾಯೋನ ಮಗ ಬಂದ ತಂದನ್ನಾ-ಹಸಿಯಾ...
 ಕೊಂಡಾಹಾಯೋನ ಮಗ ಬಂದ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಹಾಯ್ವ ಮಗ ಬಂದ ತಂದನ್ನಾ-ಹಸಿಯಾ...

ಹಸಿಯಾ ಹುಣಸೇಯಸೌದೆ ರಸವುಕ್ಕಿ ಬೇಯ್ವಾಗ
 ಹುಸಿನಗಂವಮ್ಮ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಹುಸಿನಗಂವಮ್ಮ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ಹಸುವುಕ್ಕಿ ಕೊಂಡ ಹಾಯ್ವಾಗ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಕಾಸೆ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಆಕಾಸ ನಡಗೀದೊ
 ಆಕಾಸ್ಡ ಗಾಳಿ ಅಳುತಾವೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...
 ಆಕಾಸ್ಡ ಗಾಳಿ ಅಳುತಾವೆ ದಂಡಿನಮ್ಮ
 ನೀನು ಕಾಸೆ ಕಟ್ಟುವ ರವಸೀಗೆ ತಂದನ್ನಾ- ಹಸಿಯಾ...

ಹಸಿಯವ್ರಾಡಿದರು = ಹಸುಮಕ್ಕಳು ಆಡಿದರು. ದಾತಾಗಿ =
 ಬೆನ್ನಾಗಿ ; ಮಡಿಯಾಗಿ. ತಾತಿ = ತಾಯಿತಿ ; ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಹಾರ
 ಕಾಗಿ ತೋಳು ಅಥವಾ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಳವೆ.
 ಬಳುಕೂ = ಬಳುಕುವ. ಕುಣಿಕೆಯ = ಕುಣಿಕೆಯು ; ಜೋಡಿಸಲು
 ಅಥವಾ (ದನ) ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಲು ಮಾಡಿದ ಉಂಗುರದಂತಹ ಕುಣಿಕೆ.
 ಎಣಿಕೆಯು = ಹೆಣೆದ. ಮಡಿಯಾಕಂಡು = ಮಡಗಿಕೊಂಡು.
 ಬಳಿಕೇತ = ಬಳುಕೂತ. ದಾವತ್ತು = ಕಷ್ಟ. ಆಮೂ = ಹಾವು.
 ಇಸ = ವಿಷ. ಎಣಗಂಟು = ಎಣೆಗಂಟು ; ತಲೆಗೊದಲನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ
 ಮುಡಿ ಕಟ್ಟಿರುವುದು (?) ಜಡೆ ಹೆಣೆದ ಗಂಟು ; ತಲೆಗೊದಲನ್ನು
 ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದು. ಅರಗಾಗೆ = ಮಗ್ಗಲಾಗು. ಹೆಸರೆತ್ತಿ =
 ಹೆಸರು ಹೇಳಿ. ದಂಡಿ = ಬಹಳ ಗಡುಸಾದವಳು. ದಂಡೀಲಿ =
 ದಂಡಿಯಲ್ಲಿ ; ಜನರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನ.
 ವಾಜ = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ. ಎಸಲೊಡ್ಡಿ = ಮಿರುಮಿರುಗುವಂತೆ
 ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಹೂವಿನ ಎಸಳುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು.

ಚಿಕ್ಕೋಳೆ ಚಿತರಂಗಿ ದೊಡ್ಡೋಳೆ ರತುನಾಜಿ

ಹಾಡಿದವರು : ನಾರನಹಳ್ಳಿ ರಂಗಮ್ಮ ಮತ್ತು
ಗಂಗಮ್ಮ

ಚಿಕ್ಕೋಳೆ ಚಿತರಂಗಿ ದೊಡ್ಡೋಳೆ ರತುನಾಜಿ
ರತುನಾಜಿ ಹೊಟ್ಟೆವಳಗೆ ಹುಟ್ಟಾನೆ ಸಾರಂಗಧರ
ಅಷ್ಟಾದ ಇಷ್ಟಾದ ಅಷ್ಟಪಾಲಿಕುನಾದ
ಗೋಲಿ ಚೆಂಡುಗಳಾಡೋ ಆಡುವಂತ ಮಗನಾದ

ಏನಮ್ಮಾ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೆತ್ತೋಳೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ
ನನ್ನ ವಾರೀಗ್ಗುಡುಗರು ಚಂಡಾಡಂತಾರಮ್ಮ

ತಿಳಿಯಾದ ಕಂದಾಗೆ ಯಾರಪ್ಪ ಹೇಳಿದೋರು
ತಿಳಿಯಾದ ಬಾಲಾಗೆ ಯಾರಯ್ಯ ಹೇಳಿದೋರು
ಬ್ಯಾಡಪ್ಪ ಎಲೆ ಮಗನೆ ಮಗನೆ ಸಾರಂಗಧರ
ಬೀದಿವಳಗೆ ಚಂಡಿನ್ನ ನೀನಾಡುಬೇಡವಯ್ಯ
ಬೀದಿವಳಗಾಡೋದರ ಬದಲು ನಮ್ಮರಮನೆ

ಮುಂದುಗಡೆ

ಅರಮನೆ ಮುಂದುಗಡೆ ಆಡಯ್ಯ ನನ್ನ ಕಂದ

ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಪನ ಕಂಡೆನು ಮಗನೆ ಕೇಡು ಸ್ವಪನ

ಕಂಡೆನು ಮಗನೇ

ಬೀದಿವಳಗೆ ಚಂಡಿನ್ನ ನೀನಾಡುಬೇಡಯ್ಯ

ಬ್ಯಾಡಪ್ಪ ಎಲಿ ಮಗನೆ ಮಗನೆ ಸಾರಂಗಧರ

ತಾಯಿ ಮಾತ ಕೇಳದೊನಿಗೆ ನಾಯಿಪಾಡು

ಬತ್ತದೊ ಮಗನೆ

ಅದು ಎಂತ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಪನ ಅದು ಎಂತ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಪನ

ಹೆತ್ತೋಳೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ ನನ್ನ ಕೂಡ ಹೇಳಮ್ಮ

ತಂದೆ ರಾಜ್ಯದ ದೊರೆಗೆ ಶಪರಿ ಬಂತಲ್ಲೋ ಮಗನೆ

ನಿನ್ನ ಚಿಗವ್ವನೆಂಬೋಳು ಏನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೊ ಮಗನೆ

ನೀನಾಡೊ ಚಂಡಿನ್ನ ಮುಚ್ಚಿ ಮಡಗುತ್ತಾಳೊ ಮಗನೆ

ಆಡಂದ ಅಡಿವ್ಯಾಗೆ ಕಾದ ಬಂಡೆಯ ವೇಲೆ

ಕೈಯ್ಯಂಗ್ಗ ಕಾಲಂಗ್ಗ ಕಡಿಸ್ಯಾಳು ನನ್ನ ಮಗನೆ

ಏನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಎಂತ ಮಾತಾಡತೀಯ

ತಂದೀಗೆ ಬಂದೋಳು ತಾಯಲ್ಲವೇನಮ್ಮ

ಚಿಕ್ಕೋಳೆ ಚಿತರಂಗಿ ದಂಡಿನ ಶಪರಿ ಬಂದೊ

ದಂಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಬ್ಯಾಗನೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡ್ಡೆಣ್ಣೆ

ಕೊಪ್ಪಿ ಕೊಪ್ಪಿ ನೀರ ಕಾಸಿ ಮೂಗಲ ಸೀಗೆ ಕಾಯ್ವರದು

ಅವಳು ಪಾಲು ಪಂಚಾವಂದಡಿಗೆ ಬ್ಯಾಗದಿಂದ ಮಾಡ್ಯಾಳು

ಪಾಲಂ ಪಂಚಾಮದಡಿಗೆ ಅವಳು ಬ್ಯಾಗದಿಂವ ಮಾಡ್ಯಾಳು
ಅವಳು ಹಪ್ಪಳದುಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಒಪ್ಪದಿಂದ ಹಾಕಿ
ಬ್ಯಾಗಾ ಬ್ಯಾಗಾನವಳು ಬುತ್ತಿಯ ಕಟ್ಟಾಳು
ನೀರಾನೆ ತಂದಾಳು ಊಟಾವ ಮಾಡ್ಯಾರಂ
ಊಟಾವ ಮಾಡಿನ್ನ ಈಳ್ಳೇವ ಮೆಲುವಾರು

ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ದೊರಿಗಳರ ನೀವಾದರೊತ್ತೀಗುತೀರ
ನೀವಾದರೊತ್ತೀರಾ ಅರವನೆ ವಳಗಿನ್ನ
ಅರವನೆ ವಳಗಿನ್ನ ಒಬ್ಬಳೆ ಹ್ಯಾಗಿರಲಿ

ದಂಡಂ ದಳವಾಡವದೆ ನಿನಗೇನೆ ಭಯವು
ಮಂದಿ ಮಾರ್ಬಲವದೆ ನಿನಗೇನೆ ಭಯವು
ನಿಮ್ಮಕ್ಕ ರತನಾಜಿ ಅವಳ ಮಗ ಸಾರಂಗಧರವನೆ
ಮಗ ಸಾರಂಗಧರವನೆ ನಿನಗೇನೆ ಭಯವು

ಇಲ್ಲಿಂದ ಧಾಟಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ

ದೂರದ ದಂಡೀಗೆ ನೀವಿನ್ನು ಹೋಗತೀರ
ನೀವಿನ್ನು ಹೋಗತೀರ
ನೀವಿನ್ನು ಹೋಗತೀರ ನನಗೇನು ಗತಿಯಂ
ನನಗೇನು ಗತಿಯಂ

ಅರವನೆ ಮುಂದುಗಡೆ ಮಲ್ಲಿಗಂಟೊಂದಾಕ್ಷಣೆ
ಮಲ್ಲಿಗಂಟೊಂದಾಕ್ಷಣೆ

ದಿನವೋಗಿ ದಿನವು ನೀರು ಯೆ ಹೆಣ್ಣೆ
 ದಿನವೋಗಿ ದಿನವು ನೀರಾನೆ ಹುಯ್ದಾರೆ
 ನೀರೊಯ್ದಾಂತ ಗಿಡವು ಕಳ ಕಳ ಅನ್ನುತಾದೆ
 ಕಳ ಕಳ ಅನ್ನದಲೆ ಸೊರಗಿ ಹೋದಾರೆ
 ಬಾಡಿ ಬತ್ತಿ ಹೋದಾರೆ
 ನಮ್ಮ ದೊರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿಕೋಳೆ

ಕುದುರೆಯ ಹಿಡಿದಾನು ಲಗಾಮು ಬಿಗುದಾನು
 ಲಗಾಮು ಬಿಗುದಾನು
 ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೊರುಟಾನು ದಂಡಿಗಪ್ಪಯ್ಯ

ಅವನತ್ತಾಲ ಕಳಿಸಿನ್ನ ಅರಮನಿಗೆ ಬಂದಾಳೆ
 ಅರಮನಿಗೆ ಬಂದಾಳೆ
 ಅರಮನೆ ಬಾಕಲಾಗೆ ಕೂತಗಂಡು ಚಿತರಂಗಿ
 ಕೂತಗಂಡು ಚಿತರಂಗಿ
 ಸುತ್ತಲ ದೇವರಿಗೆಲ್ಲ ಹರಕೆ ಮಾಡುತಾಳೆ
 ಅವನಾಡೊ ಚಂಡಿನ್ನ ನನ್ನರಮನಿಗೆ ಬಂದಾರೆ
 ನನ್ನರಮನಿಗೆ ಬಂದಾರೆ
 ಕಲ್ಲೆಂಬೊ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಕಟ್ಟಿಸೇನು
 ಕಲ್ಲೆಂಬೊ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆಯ ಕಟ್ಟಿಸೇನು
 ಪೂಜೆಯ ಕಟ್ಟಿಸೇನು
 ಅವಳಿಗಂತ ಹರಕೆಯ ಮಾಡುತಾಳೆ ಚಿತರಂಗಿ

ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಹೆತ್ತೋಳೆ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ
ಹೆತ್ತೋಳೆ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ
ನನ್ನ ವಾರಿಗ್ಗು ಡುಗರೆಲ್ಲ ಬೀದೀಲಿ ಬಾಲಾಡುತ್ತಾರೆ

ಬ್ಯಾಡಪ್ಪ ನನ್ನ ಮಗನೆ ಬ್ಯಾಡಯ್ಯ ಸಾರಂಗ
ಬ್ಯಾಡಯ್ಯ ಸಾರಂಗ
ನನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳಯ್ಯ ಮಗನೆ ಸಾರಂಗ

ಅವಳೆಷ್ಟಿನ್ನ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಸಾರಂಗ
ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಸಾರಂಗ
ಅವನು ಬೀದಿಲ್ಲಿ ಬಾಲನ್ನಾಟವ ಆಡಿದನು

ವಾರಿಗ್ಗು ಡುಗರು = ವಾರಿಗೆ ಹುಡುಗರು ; ಸಮವಯಸ್ಸಿನ
ಗಳೆಯರು. ಚಿಗವ್ವ = ಚಿಕ್ಕವ್ವ. ಕೈಯಂಗ್ಲ ಕಾಲಂಗ್ಲ = ಕೈಕಾಲು
ಗಳನ್ನು. ಕೊಪ್ಪಿ ಕೊಪ್ಪಿ = ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ; ದೊಡ್ಡ
ದೊಡ್ಡ ಹಂಡೆಗಳು. ಪಾಲುವಂಚಾಮ = ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ
ಐದು ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ. ಮಲ್ಲಿಗಂಟೊಂದಾ ಕ್ಕೆಣ್ಣೆ = ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಅಂಟು ಹಾಕು ಹೆಣ್ಣೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ
ಇರುವ ಯುದ್ಧ, ಬೇಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಅವು
ಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬರುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ
ಸಂಕೇತವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂಜೆ ಕಟ್ಟಿಸೇನು = ದೇವರ
ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಬಹು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ. ಬಾಲಾಡುತ್ತಾನೆ = ಬಾಲನ್ನು ಆಡುತ್ತಾನೆ.
ಚಂಡಿನ ಬದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ 'ಬಾರ್' ಪದವನ್ನು ಸಲಿಸಾಗಿ

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಡುಗಾತಿಯರು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಾರರು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್, ಬೆಂಚು, ಕುರ್ಚಿ, ಫೋಟೊ, ಹ್ಯಾಟು, ಕೋಟು, ಶರಟು ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಆಗಲೇ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ತಿಂಗುತಿಂಗಳಿಗೂ ತಿಂಗಳುಮಾವನ ಪೂಜೆ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಕಣಿಕಲ್ಕರೆ ನಿಂಗಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಮರಳಲ್ಲಾಡ್ಯಾನೆ ಮಳಿರಾಯ ಮಾಲಿಂಗು
ಹೂವಿನೊನದಲ್ಲಾಡ್ಯಾನೆ

||ಪ||

ತಿಂಗುತಿಂಗಳಿಗೂ ತಿಂಗಳಮಾವನ ಪೂಜೆ

ಗರುಡಾನ ಪೂಜೆ ಘನಪೂಜೆ

ಮರಳ...

ಗರುಡಾನ ಪೂಜೆ ಘನಪೂಜೆ ಈ ಊರ

ಹನುಮಯ್ಯ ಪೂಜೆ ಅನುಗಾಲ

ಮರಳ...

ಒಂದೊರ ಕೊಟ್ಟೀವು

ಒಂದೆಣು ಕೊಡಿರಮ್ಮ

ಕಾವೇಟೀ ರಂಗನಿಗೆ

ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನಿಗೆ

ಸಣ್ಣ ಸರಪನ ಮ್ಮಾಲೆ

ಶಯನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಂ

ಅಪ್ಪಾ ರಂಗಯ್ಯನ

ಮಗನೀಗೊಂದಂ

ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಿರಮ್ಮ
ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಿರಮ್ಮ

ಹಾಸದೇ ಹಾಸಣಿಗೆ
ಬೀಸದೇ ಬೀಸಣಿಗೆ
ನೀರು ತರುವುದು ಗಿಂಡಿ
ನಿದ್ರೆ ಮಾಡೋದು ಮಂಚ
ಒತ್ತದೇ ಹರಳೆಣ್ಣು
ಒರಗದೇ ಸಣ್ಣ ಮಂಚ
ಚಿಟ್ಟುಂಡೇಕಾಯಿ
ಚಿಲಕಾದ ಮಲಕಾದ
ಚಿಕ್ಕರಸಿ ಮಲ್ಲಿಂದೂ
ಹೆಣ್ಣೆಲ್ಲವಮ್ಮ
ಹೆಣ್ಣೆಲ್ಲವಮ್ಮ

ಹೀಗೆ ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ವರಹ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೂ
ಹೆಣ್ಣಿನವರು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದೆ ಐದು ವರಹ ಕೊಡುತ್ತೇ
ವೆಂದಾಗ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ :

ಐದೊರ ಎಂಬೋದು
ಏನಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ
ಎಂತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ
ಹಾಸದೇ ಹಾಸಣಿಗೆ

ಬೀಸದೇ ಬೀಸಣಿಗೆ
 ನೀರು ತರುವುದು ಗಿಂಡಿ
 ನಿದ್ರೆ ಮಾಡೋದು ಮಂಚ
 ಒತ್ತೋದೇ ಹರಳೆಣ್ಣೆ
 ಒರಗೋದೇ ಸಣ್ಣ ಮಂಚ
 ಚಿಟ್ಟುಂಡೆಕಾಯಿ
 ಚಿಲಕಾದ ಮಲಕಾದ
 ಚಿಕ್ಕರಸಿ ಮಲ್ಲಿ
 ಹೆಣ್ಣಯ್ಯವಮ್ಮ
 ಹೆಣ್ಣಯ್ಯವಮ್ಮ

ಒಂದೊರ=ಒಂದು ವರಹ ; ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನದ
 ನಾಣ್ಯ. ಸರಪನ ವ್ಯಾಲಿ=ಸರ್ಪನ ಮೇಲೆ. ಚಿಟ್ಟುಂಡೆಕಾಯಿ
 ಚಿಲಕಾದ ಮಲಕಾದ=ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿ ಸಣ್ಣಗೆ
 ದುಂಡಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಯಿಯೇ ಚಿಟ್ಟುಂಡೆಕಾಯಿ. ಇಂತಹ
 ಚಿಟ್ಟುಂಡೆಕಾಯಿಯಂತಹ ಮೊಲೆಯುಳ್ಳ ಹೆಣ್ಣು. ಆ ಹೆಣ್ಣು
 ಚಿಲಕದಂತಹ ಮೊಲೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅದು ತೀರಾ
 ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ ಎಂದರ್ಥ ಇರಬಹುದೇ ? ಹೆಣ್ಣಯ್ಯವಮ್ಮ=
 ಹೆಣ್ಣು ಇದೆ ಅಮ್ಮ.

ಹೂನ್ವ ಕುಯ್ಯನಿ ಬನ್ನಿ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಬನ್ನೂರು ಕೆಂಪಮ್ಮ ಮತ್ತು
ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಹುವ್ವಾ ಕುಯ್ಯನಿ ಬನ್ನಾ ಮಗ್ಗಾ ಕುಯ್ಯನಿ ಬನ್ನಾ
ಮಗ್ಗೀನಮ್ಮಾಲೆ ಕರಿಯಪ್ಪ ವರಿಗ್ಯವೆ
ನೋಡಿ ಕುಯ್ಯನ ಬನ್ನಾ ||ಪ||

ಕಡಜಾನ ಗೂಡಿನಂಗೆ ಇಡಂಕಪ್ಪ ನಿಮ ವಂಠ
ಕಡದು ಗೇದವರೆ ಕಲ್ಲಾ ಕಂಬ ಹುವ್ವಾ...
ಕಡದು ಗೇದವರೆ ಕಲ್ಲಾ ಕಂಬ ಮಾಗೂಂವೇ
ವಡದು ಮೂಡ್ಯವರೆ ಮಂಠದಲ್ಲಿ ಹುವ್ವಾ...

ಹಾಡಿರಿ ರಾಗಗಳ ತೂಗೀರಿ ದೀವಿಗೆಯಾ
ಸ್ವಾಮಿ ಕರಿಯಪ್ಪನ ಬಾಗಾಲ ಮುಂದೆ
ಉರಿದಾವು ಎನ್ನಾ ದೀವಿಗೆ ||ಪ||

ಅತ್ತೀಯ ಬೀಳನಾಗೆ ಹೊತ್ತವರೆ ಕುರುಜಡೆಯ
ಸುತ್ತಾ ಕೂತವರೆ ಮುನಗಳು ಹಾಡಿರಿ...
ಸುತ್ತಾ ಕೂತವರೆ ಮುನಗಳು ಮಾಗೂಂವೆ
ಸುತ್ತಾ ದೀವಿಗೆ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಹಾಡಿರಿ...

ಅಲಾದ ಬೀಳನಾಗೆ ಇಳೇಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮಜಡೆ
ಕಾದು ಕಂತವರೆ ಮುಸಗಳು ಹಾಡಿರಿ...

ಗುರುವಿನ ಕಾಣಾದೆ ಮರಿಯಾದಿ ಮಂಕಾದೆ
ಅರಂಭಮಾದೇವ್ವ ಎಲಿಯಾದೆ ಹಾಡಿರಿ...
ಅರಂಭಮಾದೇವ್ವ ಎಲಿಯಾದಿ ಮಾಗೂರಂವೆ
ಪಾದುಕೆ ಪಚ್ಚೆಯಂ ಮಣಿಯಾದೆ ಹಾಡಿರಿ...

ಕಲ್ಯಾಣ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ವಲ್ಲಿಯಂ ಮಡಿಮಾಡಿ
ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಪಾದಾ ನೆನ ನೆನದಂ ಹಾಡಿರಿ...
ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಪಾದಾವ ನೆನ ನೆನದಂ ಮಡಿಕೊಂಡು
ಅರಿಯೋ ಕರಿಯಂಪ್ಪನ ಹಾಡಿರಿ...

ಅಪ್ಪಾನ ಕಂಡು ನಿಚ್ಚ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ..... ಹಾಡಿರಿ...
ಹೆಚ್ಚಿನ..... ಮರತಂ
ಸ್ವಾಮಿ ಕರಿಯಂಪ್ಪನ ಮರದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿರಿ...

ನಮ್ಮಯಂ ಗೂರಿ ಒಂದೇ
ನಮ್ಮಯಂ ಗೂರಿ ಒಂದೇ ||ಪ||

ಹುಟ್ಟಿದ ನಿರಂವಾಣಿ ಹುಡುಗರ ಸಂಗಾಟ
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಗೂಂಟ ತಿರಗವ್ರೆ ತಿರಗವ್ರೆ ನಮ್ಮಯಂ...
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಗೂಂಟ ತಿರಗವ್ರೆ ತಿರಗವ್ರೆ ಮಾಗೂರಂವೇ
ಸಿಕ್ಕದೋರ ಮಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಪೂಜೆ ನಮ್ಮಯಂ...

ಬನ್ನಿ ಕರಿಯಪ್ಪಾ ಕೊನ್ನಿ ಪಾದಕೆ ನೀರ
 ವಲ್ಲೇನು ಮಗಳೇ ಲಸವಿಲ್ಲ ಲಸವಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಯ...
 ವಲ್ಲೇನು ಮಗಳೇ ಹಸವಿಲ್ಲ ಈಸ್ವರನ
 ನನ್ನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಾವೆ ಬಂಗಿಕಾಣೆ ಬಂಗಿಕಾಣೆ ನಮ್ಮಯ...

ಬಂಗಿ ಕಂಡದೋರು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ವರಗಿದ್ದರು
 ಅಂಗಾಂಗವೆಲ್ಲಾ ಲಿಂಗವಾದೊ ಲಿಂಗವಾದೊ ನಮ್ಮಯ...
 ಅಂಗಾಂಗವೆಲ್ಲಾ ಲಿಂಗವಾದೊ ಮಾಗುರಂವೇ
 ನಿನಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಲದನೈದು ಲದನೈದು ನಮ್ಮಯ...

ತುಂಬೆಯ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಒಂಬೈನೂರು ಗುರುಗಳು
 ಮುಂದೆ ಬರುವವರು ಇವರಾರೂ ಇವರಾರೂ ನಮ್ಮಯ...
 ಮುಂದೆ ಬರುವವರು ಇವರಾರೂ ಇವರಾರೂ ಮಾಗುರಂವೇ
 ನಿನಗೆ ತುಂಬೇ ಹೂವಿಕ್ಕಿ ಶರಣಂದೆ ಶರಣಂದೆ ನಮ್ಮಯ...

ಸ್ವಾಮಿ ನೆನದಾರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವಕೆ ದಣವಿಲ್ಲ
 ಹಾವು ಕಡಿದಾರೆ ವಿಸವಿಲ್ಲ ವಿಸವಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಯ...
 ಹಾವು ಕಡಿದಾರೆ ವಿಸವಿಲ್ಲ ವಿಸವಿಲ್ಲ ಮಾಗುರಂವೇ
 ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಲೆ ದಯವಿರಲಿ ದಯವಿರಲಿ ನಮ್ಮಯ...

ಐದಂ ಸೇರಕ್ಕೇಗೆ ಐದಂ ಸೇರು ಹಾಲ ಹೂದು
 ಕಾಳಂದಿತನಗಂಟ ಎಲೆ ಹಾಸಿ ಎಲೆ ಹಾಸಿ ನಮ್ಮಯ...
 ಕಾಳಂದಿತನಗಂಟ ಎಲೆ ಹಾಸಿ ಉಂಡವರೆ
 ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಕರಿಯಪ್ಪನ ವಂರದಲ್ಲಿ ವಂರದಲ್ಲಿ
 ನಮ್ಮಯ...

ಹತ್ತುವಣಕ್ಕೇಗೆ ಹತ್ತು ವಣ ಹಾಲೂದು
 ...ತನಗಂಟ ಎಲೆಹಾಸಿ ಎಲೆಹಾಸಿ ನಮ್ಮಯ...
 ...ತನಗಂಟ ಎಲೆಹಾಸಿ ಉಂಡವರೆ
 ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಕರಿಯಪ್ಪನ ವಂರದಲ್ಲಿ ವಂರದಲ್ಲಿ
 ನಮ್ಮಯ...

ಬನ್ಯಾ = ಬನ್ನಿ. ಇಶುಕಪ್ಪ = ಕಿರಿಮುಕಾಣಪ್ಪ. ವಡದುಮೂಡ್
 ವರೆ = ಅಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಬೀಳನಂಗೇ = ಬೀಳಲಿನಹಾಗೆ. ಕುರು
 ಜಡೆಯ = ಸಣ್ಣ ಜಡೆಯನ್ನು. ಮುನಗಳು = ಮುನಿಗಳು ; ಸಾಧು
 ಸಂತರು. ಎಲಿಯಾದಿ = (?) ನಿರುವಾಣು = ನಿರ್ವಾಣ.
 ಸಂಗಾಟ = ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಗುಂಟ = ಬೇಲಿಯಿಂದ
 ಬೇಲಿಗೆ. ಕೊನ್ನಿ = ಕೊಳ್ಳಿ ; ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಸಸವಿಲ್ಲ = ಹಸುವಿಲ್ಲ.
 ಅಂಗಳದಲ್ಲಾವೆ ಬಂಗಿ ಕಾಣೆ = ನಾವು ಬಂಗಿ ಸೇವಿಸಿದ್ದೀವಿ.
 ಲದನೈದು = ಹದಿನೈದು. ಕಾಳಂದಿತನಗಂಟ = (?) ಎಲೆಹಾಸಿ =
 ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಹಾಕಿ.

ಸುವ್ವಕ್ಕಾ ಸುವ್ವನಾರೀ ಹಾಕ ವಯ್ಯಾರಿ

ಹಾಡಿದವರು : ಮಧುರಾಬಾಯಿ ಶರ್ಮಾ
ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು

ಹಾಕ ವಯ್ಯಾರಿ ||ಪ||

ಸುವ್ವಕ್ಕಾ ಸುವ್ವನಾರಿ ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲಿನ ಕೋರಿ
ಹಾರಿಹೋಯಿತವ್ವ ಹರದಾರಿ ನಾರಿ - ಹಾಕ.

ಓಮನೆಂದು ಕುಟ್ಟಿವೆ ಸೋಮನೆಂದು ಬೀಸುವೆ
ಓಮ ಸೋಮ ಎರಡೂ ತಿಳಿಯಬೇಕ ನಾರಿ - ಹಾಕ.

ಕುಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ ನನ್ನ ರಟ್ಟಿಲ್ಲ ನೊಂದಾವು
ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲಿನ ಕಲ್ಲು ಸಡಲ್ಕಾವ ನಾರಿ - ಹಾಕ.

ಚುಂಚೋಳಿ ದಶಮುಖ ಮಾತೀಲಿ ಸಮರಸ
ಮಾಲ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಾನ ಮಲಕೀಲಿ ನಾರಿ - ಹಾಕ.

ತಂಗೀಗಿ ತವರೂರ ಮನಿಯಾಗಿ ಅಣ್ಣಯ್ಯ
ನನ್ನ ಚುಂಚೋಳೀಗಿ ದೂರಿಯಾಗಿ ನಾರಿ - ಹಾಕ.

ಅಕ್ಕಿ ಚೀಲದ ಮ್ಯಾಲೆ ಲೆಕ್ಕಮಾಡುವನ್ನಾರೆ
ಅಕ್ಕ ದ್ರೌಪತಿ ಮಗನೇನ ನಾರಿ - ಹಾಕ.

ಅಕ್ಕಾನೆ ದ್ರೌಪತಿಯಂ ಮಗನೇನಾ ತಮ್ಮಣ್ಣ
ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಿದರೆ ಉಣವಲ್ಲ ನಾರಿ - ಹಾಕ...

ಸಂಜೆಮಾಡಿ ನಾನು ಗಂಗೀಲಿ ನೀರಿಗೆ ಹೋದೆ
ಗಂಗವ್ವತಾಯಿ ಕೊಡನೆತ್ತೆ ನಾರಿ - ಹಾಕ...

ಗಂಗಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಕೊಡನೆತ್ತಿದಾ ನೀರು
ಗಿಂಡಿಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಯ್ಯನ ಬೆರಸಿಗೆ ನಾರಿ - ಹಾಕ...

ಕೋರಿ=ಸಣ್ಣ ವಸ್ತ್ರ. ಓಮ ಸೋಮ = ಓಂ ಮತ್ತು
ಸೋಹಂ. ಮಾಲ=ಮಾಲೆ. ಮಲಕೀಲಿ=ತುಂಬಾ ಲಕ್ಷಣ
ವಾಗಿ. ಸಂಜೆ ಮಾಡಿ ನಾನು: ಗಂಗೀಲಿ ನೀರಿಗೆ ಹೋದೆ = ಇದು
ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಂಜೀಲಿ ನೀರಿಗೆ ಹೋದೆ ಎಂದಿರಬಹುದೆ?
ಬೆರಸಿಗೆ=(?).

ಸೋಬಾನ ಬನ್ನಿರೇ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮರಿಅರಸಮ್ಮ,
ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ, ಕೆಂಪಮ್ಮ ಮತ್ತು
ದೇವೀರಮ್ಮ

ಸೋಬಾನ ಬನ್ನಿರೇ

||ಪ||

ಎತ್ತೀನ ಸಗಲಿ ಹೆತ್ತಮ್ಮ ತಕ್ಕಂಡು ಸೋ....

ಪಟ್ಟಿ ಸಾಲಲ್ಲಿ ನೆಲಗರದಂ

ಪಟ್ಟಿ ಸಾಲಲ್ಲಿ ನೆಲಗರದಂ ತಾಯಮ್ಮ ಸೋ....

ನಿಸ್ತಮ್ಮನ್ನ ಸಿಯಂ ರಚಿಸ್ಕಾಳಿ

ಹೋರಿಯ ಸಗಲಿ ತಾಯಮ್ಮ ತಕ್ಕಂಡು ಸೋ....

ಬಾಲಣ್ಣನ್ನ ಸಿಯಂ ರಚಿಸ್ಕಾಳಿ

ಹಸಿಯ ಬರಿಯೋರ ಮಲ್ಲಿ ಕಸವಿಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿಲ್ಲ ಸೋ....

ಹಣ್ಣಡಕೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ

ಹಣ್ಣಡಕೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಮಲ್ಲಿ ಸೋ ...

ಹಸುನಾಗಿ ಹಸಿಯ ಬರಿರಮ್ಮ

ಬತ್ತಾದಹಸಿಯ ಎತ್ತಾಗೆ ಬರಿಯಲೊ ಶಿವನೆ ಸೋ...
 ಕತ್ತಾಲೆಗವುದೊ ನಡವಲ್ಲಿ
 ಕತ್ತಾಲೆಗವುದೊ ನಡವಲ್ಲಿ ಸೊಲ್ವಿಗುದೇವ ಸೋ...
 ಯತ್ತಾಗಿ ಮೂಡಿದನೇ ಜಗಕೆಲ್ಲ

ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಹಸಿಯ ಹಾಗೆ ಬರಿಯಲೊ ಶಿವನೆ ಸೋ...
 ಸಕ್ಕರೇಲ್ವಚ್ಚ ಕೊರದಂಗೆ
 ಸಕ್ಕರೇಲ್ವಚ್ಚ ಕೊರದಂಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೇಲಿ ಸೋ...
 ಮಲ್ಲಿಗೊವನ್ನಾರೆ ಬರದೋರು

ಒಂದು ಬರಿಯೆಂದಾರೆ ಒಂಬತ್ತ ಬರದಾರೆ ಸೋ...
 ಒಂಬತ್ತರ ನಡುವೆ ಕೊಣನೂಡಿ
 ಒಂಬತ್ತರ ನಡುವೆ ಕೊಣನೂಡಿ ಪಾಂಡ್ಯವರ ಸೋ...
 ಮಲ್ಲಿಗೊವನ್ನಾರೆ ಬರದೋರು

ಎರಡು ಬರಿಯೆಂದರೆ ಎಂಬತ್ತಾ ಬರದಾರೆ ಸೋ...
 ಎಂಬತ್ತರ ನಡುವೆ ಕೊಣನೂಡಿ
 ಎಂಬತ್ತರ ನಡುವೆ ಕೊಣನೂಡಿ ಪಾಂಡ್ಯವರ ಸೋ..
 ಆಸೆಯ ಸಾಲ ಬರದವರೆ

ಮೂರ ಬರಿಯೆಂದರೆ ಮೂವತ್ತ ಬರದಾರೆ ಸೋ.
 ಮೂವತ್ತರ ನಡುವೆ ಕೊಣನೂಡಿ
 ಮೂವತ್ತರ ನಡುವೆ ಕೊಣನೂಡಿ ಪಾಂಡ್ಯವರ ಸೋ.
 ಒಂಟೆಯ ಸಾಲ ಒರದಾರೆ

ಹಾಲಕ್ಕಿ ನೀರಕ್ಕಿ ನೀಲವರ್ಣದಕ್ಕಿ ಸೋ...
 ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಬಯಲಕ್ಕಿ
 ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಬಯಲಕ್ಕಿ ಗೊನಿಬತ್ತ ಸೋ...
 ಸೇರಾವೆ ನಮ್ಮ ಹಸೆಗೀಗ

ಹಂಡಕ್ಕಿ ದುಂಡಕ್ಕಿ ದುಂಡರಾಜಣದಕ್ಕಿ ಸೋ...
 ಮಾಗಡಿ ಪಟ್ಟಣದ ಬಯಲಕ್ಕಿ
 ಮಾಗಡಿ ಪಟ್ಟಣದ ಬಯಲಕ್ಕಿ ಗೊನಿಬತ್ತ ಸೋ...
 ಬಂದಾವೆ ನಮ್ಮ ಹಸೆಗೀಗ

ಮುತ್ತಿನ ಸೆಬರೆದು ಶಟ್ಟಿಗೊಳು ನಿಂತವರೆ ಸೋ...
 ಶಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಕರಸಯ್ಯ
 ಶಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಕರಸಯ್ಯ ಚಿನ್ನಾದ ಸೋ...
 ಗಟ್ಟಿ ಬಂದಾವೆ ಮಣೆಯ ಮ್ಯಾಲೆ

ರಾಜುಣದ್ದ ಸೆ ಬರೆದು ರಾಯಗೊಳು ನಿಂತಾರೆ ಸೋ...
 ರಾಯ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಕರಸಯ್ಯ
 ರಾಯ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಕರಸಯ್ಯ ಚಿನ್ನಾದ ಸೋ...
 ಏರು ಬಂದಾವೆ ಮಣೆಯ ಮ್ಯಾಲೆ

ಬಾಳೆಯ ಮರದ ತಾಳು ಬಾಗಿದಂಗೆ ಸೋ...
 ಬಾಗೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಮಳಿಗಿಂದ
 ಬಾಗೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಮಳಿಗೆ ಚಿತ್ತಾರವ ಸೋ...
 ಕಂಡು ಬಂದೋರು ಹಸಿಯ ಬರಿಯ

ನಿಂಬೇಯ ವರದ ಕೊಂಬೆ ಬಾಗೀದಂಗೆ ಸೋ....
 ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಮಳಿಗಿಂದ
 ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಮಳಿಗೆ ಚಿತ್ತಾರವ ಸೋ....
 ನೋಡಿ ಬಂದೋರು ಹಸಿಯ ಚಿರಿಯ್ಯ

ನೆಲಗರದು=ನೆಲ ಸಾರಿಸಿ. ನಿಶ್ಚಯ್ಯನ್ನಸಿಯ=ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಸೆಯನ್ನು. ಸೂಲ್ದಿಗುದೇವ=ಸೂರ್ಯದೇವ. ಕೊಣನೂಡಿ=ಕೊಡ ಬರೆದು (?). ಹಾಲಕ್ಕಿ=ಹಾಲಿನಂತೆ ಬೆಳ್ಳಿಗಿರುವ ಅಕ್ಕಿ. ನೀಲಕ್ಕಿ=ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಅಕ್ಕಿ. ಹಂಡಕ್ಕಿ = ಹಂಡಬಂಡದ ಅಕ್ಕಿ; ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಅಕ್ಕಿ; ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆ ಸದ ಅಕ್ಕಿ. ಗಟ್ಟಿ=ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಸೆ ಒರೆಯುವಾಗ ಒಂದು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಕಲ್ಲು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ. ಇದೇ ಗಟ್ಟಿ ಇರಬಹುದೇ (?). ಚೆನ್ನದ ಏರು ಬಂದಾವೆ ಮಣೆಯ ಮ್ಯಾಲೆ=ಚೆನ್ನದಂಥ ಹೆಣ್ಣೇ ನೀನು ಒಂದು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಏರು ಎಂದು ಅರ್ಥವೆ ?

ಸೋಬಾನೆಂಬೋದು ಶಿವನಿಗೆ

ಹಾಡಿರುವವರು ; ಚೋಳಸಂದ್ರದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಮೂರು ಜನ ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ :

ಸೋಬಾನೆಂಬೋದು ಶಿವನಿಗೆ ||ಪ||

ಎದ್ದು ಬರಿಹೇಳಿ ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣೆ ನೊರಾ
ಮದ್ದಾಲೆ ದನಿಗೆ ತಿರಗೋರ
ಮದ್ದಾಲೆ ದನಿಗೆ ತಿರಗೋರ್ದೆಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ
ಎದ್ದು ಸೋಬಾನಕೆ ಬರಿಹೇಳಿ ಸೋ....

ಸಾಗಿ ಬರಿಹೇಳಿ ಸ್ವಾಗೆಗಣ್ಣೆ ನೊರ
ಕೋಗುಲದನಿಗೆ ತಿರಗೋರ
ಕೋಗುಲದನಿಗೆ ತಿರಗೋರ್ದೆಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ
ಸಾಗಿ ಬರಿಹೇಳಿ ಸೋವಾನಕೆ ಸೋ...

ಕಂಕ್ಕಾದ ದಾರೆ ಕೈಗೂಡಿ ಬಂದಾವೆ
ತೆಂಕಾಲ ಗವಳಿ ನೂಡದಾವೆ
ತೆಂಕಾಲ ಗವಳಿ ಏನಂದು ನೂಡದಾವೆ
ಕಂಕ್ಕಾದ ಕೈಗೆ ಜಯ ಜಯ ಸೋ....

ಗೋಡಿಮರದೆಲಿಯ ನೋಡಿ ಬಂದೇನಂದ

ಬಾಲಣ್ಣ ಉಣ್ಣೊ ಎಲಿನಿಲ್ಲ

ಬಾಲಣ್ಣ ಉಣ್ಣೊ ಎಲಿನಿಲ್ಲ ಒಳಗಿರುವೊ

ಗೋಡಿಮರದೆಲಿಯ ಮಕ ತೋರೊ

ಸೋ...

ಅಂದಾದರಗಿನೆಯ ಕಂಡು ಬಂದೇನಂದ

ಕಂದಣ್ಣ ಉಣ್ಣೊ ಎಲಿ ಇಲ್ಲ

ಕಂದಣ್ಣ ಉಣ್ಣೊ ಎಲಿ ಇಲ್ಲ ಒಳಗಿರುವೊ

ಚಂದಾದರಗಿನೆಯ ಮಕ ತೋರೊ

ಸೋ...

ಚಪ್ಪರದ ಟ್ಟೀಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರುವುದೇಟೊತ್ತೆ

ಕಪ್ಪುರದ ಭೋಗಿ ಬೆವತಾನೆ

ಕಪ್ಪುರದ ಭೋಗಿ ಬೆವತಾನೆ ಕ್ವಾಣೇಲಿರುವ

ಕನ್ನೆ ಕರತನ್ನಿ ಕೈಗೆ ದಾರೆ

ಸೋ...

ಅಂದುಳದ ಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಏಟೊತ್ತಾಯ್ತೆ

ಗಂಧಾದ ಭೋಗಿ ಬೆವತಾನು

ಗಂಧಾದ ಭೋಗಿ ಬೆವತಾನು ಒಳಗಿರುವ

ನಾರಿ ಕರತನ್ನಿ ಕೈಗೆ ಧಾರೆ

ಸೋ...

ಬತ್ತಾದ ಹುಲ್ಲಿನಗೆ ಒತ್ತಾಗಿ ನಡೆವೋಳು

ಒಪ್ಪಾದಿಂದಾಕೆ ಬಳಗಾವು

ಒಪ್ಪಾದಿಂದಾಕೆ ಬಳಗಾವು ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷ

ಒಪ್ಪಾದಿಂದ ಮಾಲೆ ಧರಿಸ್ಯಾನೆ

ಸೋ...

ಸ್ವಾಗೆ ಹುಲ್ಲಿನಿಗೆ ತೇಲುತ್ತಾ ಬರವೋಳು
ಬಾಳದಿಂದಾಕೆ ಬಳಗಾವು
ಬಾಳದಿಂದಾಕೆ ಬಳಗಾವು ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷ
ಬ್ಯಾಗದಿಂದ ಮಾಲೆ ಧರಿಸ್ಯಾನೆ

ಸೋ...

ಅತ್ತೊಂದು ಮಣೆ ಹಾಕೆ ಇತ್ತೊಂದು ಮಣೆ ಹಾಕೆ
ಪಟ್ಟೀದ ಹನ್ನೆರಡು ತೆರೆ ಹಿಡಿದು
ಪಟ್ಟೀದ ಹನ್ನೆರಡು ತೆರೆ ಹಿಡಿದು ಮದಿವಣ್ಣ
ಬೆಟ್ಟುಗುರು ಕಂಡ ಮಕವ ಕಾಣ

ಸೋ...

ಹಾಗೊಂದ ಮಣೆ ಹಾಕೆ ಹೀಗೊಂದ ಮಣೆ ಹಾಕೆ
ಸಾಲೀರ ಹನ್ನೆರಡು ತೆರೆ ಹಿಡಿದು
ಸಾಲೀರ ಹನ್ನೆರಡು ತೆರೆ ಹಿಡಿದು ಮದಿವಣ್ಣ
ಚೆಳ್ಳುಗುರು ಕಂಡ ಮಕವ ಕಾಣ

ಸೋ...

ಎಳ್ಳು ಜೀರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಮ್ಮಿ ಕೈಯ ತುಂಬ
ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗ್ಯವು ನಮದೆಂದು
ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗ್ಯವು ನಮದೆಂದು ತಾಯಮ್ಮ
ಚೆಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ರಾಯರ ಮುಡಿಯ ಮೇಲೆ

ಸೋ...

ಅಕ್ಕಿ ಜೀರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮಿ ಕೈಯ ತುಂಬ
ಅಷ್ಟ ಭಾಗ್ಯವು ನಮದೆಂದು
ಅಷ್ಟ ಭಾಗ್ಯವು ನಮದೆಂದು ತಾಯಮ್ಮ
ಬಿತ್ತೇ ನಿಮ್ಮ ರಾಯ ಮುಡಿಯ ಮೇಲೆ

ಸೋ...

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ :

ಅಂಗೈಯ ಮಾಲೆ ಮುಂಗೈಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡು
ಬಂದೀಯ ತೋಳ ತಿರವೂತ
ಬಂದೀಯ ತೋಳ ತಿರವೂತ ಕಂದಮ್ಮ
ಪುರುಷಾಗೆ ಮಾಲೆ ಧರಿಸ್ಕಾಳೆ ಸೋ....

ಆ ಕೈಯ ಮಾಲೆ ಈ ಕೈಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡು
ಬಾಪೂರಿ ತೋಳ ತಿರವೂತ
ಬಾಪೂರಿ ತೋಳ ತಿರವೂತ ಮದಿವಣ್ಣ
ಅವನಾಕೀಗೆ ಮಾಲೆ ಧರಿಸ್ಕಾನೆ ಸೋ....

ಪುಟ್ಟಿ ಜೋತಾರ ಮೆಟ್ಟೂತ ತುಣವೂತ
ಮುತ್ತಿನ ಗಿಂಡಿ ನಡವಿರಿಸಿ
ಮುತ್ತಿನ ಗಿಂಡಿ ನಡವಿರಿಸಿ ಬೆಳ್ಳೂರ
ಪುಟ್ಟಿ ಜೋಯಿಸರ ಕರಿಸ್ಕಾರೆ
ಪುಟ್ಟಿ ಜೋಯಿಸರ ಕರಿಸ್ಕಾರೆ ನಮ್ಮನಿಯ
ಪುತ್ರಣ್ಣ ಗು ಧಾರೆ ಎರದಾರೆ ಸೋ....

ತುಪ್ಪಾದ ಕೊಳಕೆ ಕಟ್ಟಿರುವೆ ಗವುದಂಗೆ
ಅಕ್ಕ ಗೌರಮ್ಮನ ಬಳಗಾವು
ಅಕ್ಕ ಗೌರಮ್ಮನ ಬಳಗ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದು
ತುಪ್ಪಾದ ಧಾರೆ ಎರದಾರೆ ಸೋ.

ಹಾಲೀನ ಕೊಳಕೆ ಸಾಲಿರುವೆ ಗವುದಂಗೆ
ತಾಯಿ ಗೌರಮ್ಮನ ಬಳಗಾವು
ತಾಯಿ ಗೌರಮ್ಮನ ಬಳಗ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದು
ಹಾಲೀನ ಧಾರೆ ಎರದಾರೆ

ಸೋ....

ಕಳೆಯಡಕೆ ಬಂದೊ ಕುಡುಕೇಲಿ ಸುಣ್ಣ ಬಂದೊ
ಪಕ್ಷೀಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಎಲೆ ಬಂದೊ
ಪಕ್ಷೀಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಎಲೆ ಬಂದೊ ನಮ್ಮನಿಯ
ಶೆಟ್ಟೋರ ಮಗನ ಮದವೀಗೆ

ಸೋ.

ಸ್ವಾಗೆಗಣ್ಣನೋರ = ಸ್ವಾಗೆಗಣ್ಣನವರ ; ನವಿಲು ಗರಿ
ಯಂತಹ ಕಣ್ಣನವರ. ಕಂಞಾದ = ಕಂಕಣದ. ತಂಕಾಲಗವಳಿ =
ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಗೌಳಿ ನುಡಿದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಗೋಡಿಮರ = ಗೋಣಿಮರ
ವ;ಕತೋರೊ = ಮುಖತೋರು. ಎಟ್ಟೊತ್ತೆ = ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತೆ.
ಕಪ್ಪುರದ = ಕರ್ಪೂರದ. ಭೋಗಿ = ಸುಖ ಪುರುಷ. ಕಪ್ಪುರದ
ಭೋಗಿ = ಕರ್ಪೂರದಂತಹ ಗಂಡು. ಚಿಳ್ಳುಗುರು = ತುದಿಯ
ಉಗುರು. ಬಾಪೂರಿ = ಬಾಹು ಪುರಿ ; ಗಂಡಸರ ತೋಳಿನ
ಅಲಂಕಾರದ ಒಡವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ

ಹಾಡಿರುವವರು : ತಿಕ್ಕೋಟಾದ ಗೌರವ್ವ ಮಾದರ
ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು

ಸೋಲೇ || ಸೊಲ್ಲಂ||

ಅಲ್ಲೇನ ಕೇಳಿರಿ ಜೊಲ್ಲ ಬಾಯವರ್ದಾಡ

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ

ಸೋಲೇ

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ ನಮ್ಮ ತಿಕ್ಕೋಟೆ

ಕಲ್ಲೇಗಕ್ಕಸರ ಬರದಂಗೆ

ಸೋಲೇ

ಅತ್ತೇನ ಕೇಳಿರಿ ಪಟ್ಟಾಬಾಯವರ್ದಾಡ

ಇತ್ತಾ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ

ಸೋಲೇ

ಇತ್ತಾ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ ನಮ್ಮ ತಿಕ್ಕೋಟೆ

ಕಟ್ಟೇಗಕ್ಕಸರ ಬರದಂಗೆ

ಸೋಲೇ

ಆನಿ ಬರತಾವೆಂದು ಆರು ಬಣವೀನ ಕೊಣ್ಣೆ

ಅನೆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಗೆಲ್ಲಿ

ಅನೆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಗೆಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೀಗ

ಗ್ಯಾರೆತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೆ ಇಳದಾನೆ

ಒಂಟಿ ಬರತಾವೆಂದಂ ಎಂಟು ಬಣವೀನ ಕೊಣ್ಣೆ
ಒಂಟೆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಗೆಲ್ಲಿ ಸೋ
ಒಂಟೆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಗೆಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೀಗ
ಕುಂಟೆತ್ತಿಲಿ ಬಂದೆ ಇಳದಾನೆ ಸೋ

ಬಂದಿರಿ ನಮ್ಮ ಬೀಗರೆ ಬಳದಿರಿ ನಮ್ಮ ಬೀಗರಾ,
ಬಂದಿರಿ ಬ್ಯಾಸಿಕಿ ಬಿಸಲಿಗೆ ಸೋ
ಬಂದಿರಿ ಬ್ಯಾಸಿಕಿ ಬಿಸಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ
ತಂದೀವಿ ತಂಗೀನ ತಿಳಿಯ ನೀರ ಸೋ

ಜೊಲ್ಲಬಾಯವರಾಡ = ಜೊಲ್ಲಬಾಯಿಯವರ ಹಾಡ.
ಕಲ್ಲಿಗಕ್ಕಸರ ಬರದಂಗೆ = ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರ ಬರೆದಂತೆ ; ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ
ಶಾಸನ ಬರೆದಂತೆ. ಪಟ್ಟಾಬಾಯಿಯವರ = ಆಗಲನೇ ಬಾಯಿ
ಯವರ. ಬಣವೀನ = ಬಣವಿಯನ್ನು ; ಹಲ್ಲಿನ ಮೆದೆಯನ್ನು.
ಕೊಣ್ಣೆ = ಕೊಂಡ. ಗ್ಯಾರೆತ್ತು = ಕಾಲೆತ್ತು ; ಕೋಲೆಬಸವ.
ಬಳದಿರಿ = ಬಳಲಿದಿರಿ. ಬ್ಯಾಸಿಕಿ = ಬೇಸಿಗೆ. ತಂಗೀನ = ತಂಗಿನ
ಎಳೆಕಾಯಿ.

ಹನ್ನೆರಡ ದೇವರಿಗಿ ಹರಕಿಹೊತ್ತಡದೀನೆ

ಹಾಡಿರುವವರು : ತಿಕ್ಕೋಟಾದ ಗೌರವ್ವ ನಾದರ
ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಸೋಬಾನವೇ ||ಪ||

ಹನ್ನೆರಡ ದೇವರಿಗಿ ಹರಕಿಹೊತ್ತಡದೀನೆ

ಚಿನ್ನಾದ ಗೊಂಬಿಯಂತ ಮಗಳ

ಸೋ.

ಮತ್ತೀನಂತಾ ಮಗಳು ಅತ್ತೂಕರಿಯವಳವ್ವಾ

ಅತ್ಯವ್ವ ಕೈಗಿ ಕುಡಲ್ಕಂಗೆ

ಸೋ....

ದಗದ ಮಾಡೆಂದಾರೆ ನೀಮಾಡಂತಾ ಮಗಳು

ತೂಗುವಂಚಾದ ಮ್ಮಾಲೆ ಮನಗವಳ

ಸೋ....

ಅಷ್ಟೂ ದೈವದ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟೀವೆ ನಾವೀಗ

ಹುಟ್ಟಿದ ಮನಿಗಿ ಎರವಾದ್ಯಾ

ಸೋ....

ಹಣ್ಣುಹಾಲಾನೆ ಉಂಡು ಬೆಣ್ಣೆರೊಟ್ಟಿಯ ತಿಂದಂ

ನನ್ನ ಮನಿಗಿಂದು ಎರವಾದ್ಯಾ

ಸೋ....

ಗಾ,ಮಗೀತೆಗಳು

ಸಕ್ಕಾರಿ ಶ್ಯಾವೀಗೀ ಸಿಕ್ಕಂಗೆ ಉಣಸೀನ
ಅಕ್ಕರದಿಂದ ಸಲವೀನ

ಸೋ..

ಅತ್ತೀನ ಕರೀರವ್ವ ಅತ್ತೀಗಿನ ಕರೀರವ್ವ
ನಾದೀನಹರಿಯಾಕೆ ಕರೀರವ್ವ

ಸೋ

ನಾದೀನಹರಿಯಾಕೆ ಕರೀರವ್ವ ಮದವೀಗೆ
ಮಂದೂ ಮಗಳನ್ನ ಕಂಡರವ್ವ

ಸೋ..

ಉತ್ತುಮ ರೀತಿಂದ ಪುತ್ರೀಯ ಸಲವಂತೆ
ಅತ್ತವ್ವ ಕೈಗಿ ಕುಡರವ್ವ

ಸೋ...

ಬಾಳೀಯ ಹಣ್ಣನ್ನೂ ಗಿಣಿರಾಮ ಒಯ್ದಂಗೆ
ತಿಳಿದೂ ನಮ್ಮಗಳನ್ನ ಕುಡುತೀನ

ಸೋ...

ಕಂಚೀನ ಹಣ್ಣನ್ನೂ ಲಂಚಾಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಂಗೆ
ಕಂಚಾನಿದಿರೀಗಿ ಕುಡತೀವ

ಸೋ.

ಉತ್ತುಮ ರೀತಿಂದ ಪುತ್ರೀಯ ಸಲವಂತೆ
ಅತ್ತವ್ವ ಕೈಗಿ ಕುಡರವ್ವ

ಸೋ..

ನನ್ನ ಮಗಳಲ್ಲವ್ವ ನಿನ್ನ ಮಗಳತ್ತವ್ವ
ಪ್ರೇಮಾದ ಪುತ್ರಿ ಸಲವವ್ವಾ

ಸೋ.

ನನ್ನ ಮಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ನೀ ನಡದರೆ

ನನ್ನ ಮನೀವಳಸ್ವಾಮಿ ದಯೆ ನಿನಗೆ ಸೋ....

ಹರಕೆಹೊತ್ತಡದೀನ = ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಡೆದಿದ್ದೀನಿ.
 ಕುಡಲ್ಕುಂಗೆ = ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ. ದಗದಾ = ಕೆಲಸ. ಎರ
 ವಾದ್ಯಾ = ಬೇರೆಯವಳಾದೆಯಾ. ಕುಡರವ್ವಾ = ಕೊಡಿರೇ ಅವ್ವಾ.
 ಕಂಚೀನಹಣ್ಣನ್ನ = ಹುಳಿಯಾದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಣ್ಣು.
 ಲಂಚಾಕೆ ಕೊಟ್ಟುಂಗೆ = (?). ಕಂಚಾನಿದಿರೀಗಿ = (?). ಮನಿವಳ
 ಸ್ವಾಮಿ = ಮನೆದೇವರು.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಳವಿ ಹೈಂಗಿದ್ದಿ ತಾಯಮ್ಮ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಕಂಬೀಪುರದ ನಂಜಮ್ಮ ಮತ್ತು
ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಳವಿ ಹೈಂಗಿದ್ದಿ ತಾಯಮ್ಮ
ಹನ್ನೆರ್ದಂ ಳದ ಗರಡೀಲಿ ಗರಡೀಲಿ
ಹನ್ನೆರ್ದಂಗಳದ ಗರಡೀ ನಡಂಪುನೇಲಿ
ನಡಂಪುನೇಲಿ ನವಲು ಬರಕೊಳೆ ಬರಕೊಳೆ
ನಡಂಪುನೇಲಿ ನವಲು ಬರಕೊಳೆ ತಾಯಮ್ಮ
ಅದ ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆನಕೊಳೆ ನೆನಕೊಳೆ

ಜಾಣೆ ತಂಗೈಮ್ಮನ ನಾನೆಗೆ ಮರಿಯಾಲಿ
ಮರುಗು ಬಿತ್ತಣ್ಣ ಮನಿ ಮುಂದೆ ಮನಿ ಮುಂದೆ
ಮರುಗು ಬಿತ್ತಣ್ಣ ಮನಿ ಮುಂದೆ ಸಾವಂತಿಗೆ
ಅದ ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆನಕೊಳೊ ನೆನಕೊಳೊ

ಜಾಣೆ ತಂಗೈಮ್ಮನ ನಾನೆಗೆ ಮರಿಯಾಲಿ
ಜಾವಾಕೆ ನೂರೆಲಿಯ ಮೆಲುವೋಳು ಮೆಲುವೋಳು
ಜಾವಾಕೆ ನೂರೆಲಿಯ ಮೆಲುವೋ ತಂಗೈಮ್ಮನ
ಜಾಣೆ ನಾನೆಗೆ ಮರಿಯಾಲಿ ಮರಿಯಾಲಿ

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಳವಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ
ಸಂಪಿಗೆ ಮರದಡಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಾಯಮ್ಮ
ಚಿಂತೆಮಾಡ್ತಾಳು ಶಿವನಿಗೆ ಶಿವನಿಗೆ

ಚಿಂತೆಮಾಡಲಂ ಬ್ಯಾಡ ಶಿವನಾಣೆ ಬಯ್ಯಾಡ
ಯಾಕ್ಷೆತ್ತೆ ನನ್ನ ಹಡುದಮ್ಮ ಹಡುದಮ್ಮ
ಯಾಕ್ಷೆತ್ತೆ ನನ್ನ ಹಡುದಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿರುವೊ
ಕೊಟ್ಟು ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅಳುತೀಯೆ ಅಳುತೀಯೆ
ಕೊಟ್ಟು ನೀನಾಕೆ ಅಳುತೀಯೆ ತಾಯಮ್ಮ
ಹುಟ್ಟಿದ ಮನಿಗೆ ಎರವಾದೆ ಎರವಾದೆ
ಹುಟ್ಟಿದ ಮನಿಗೆ ಎರವಾದೆ ತಾಯಮ್ಮ
ಕಳವಿ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅಳುತೀಯೆ ಅಳುತೀಯೆ

ಗರಡಿ=ವಾಸದ ಮನೆ (?) ; ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ.
(ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಲ್ಲ) ಮರುಗು=ಮರುಗ ;
ಸುವ್ವಾಸನೆಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯ. ಜಾವಾಕೆ=ಜಾವು ;
ಯಾಮ ; ಕಾಲದ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ. ನೂರೆಲಿಯೆ=ನೂರು ವೀಳಿಯೆ
ದಲೆ. ಯಾಕ್ಷೆತ್ತೆ=ಯಾಕೆ ಹೆತ್ತೆ. ಎರವಾದೆ=ಬೇರೆಯಾದೆ ;
ತಬ್ಬಲಿಯಾದೆ.

ಕಲ್ಲಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಬಿಡೆ

ಹಾಡಿರಂವವರು : ಕರಿಜೀರಳ್ಳಿ ಸಾಕನ್ನು ಮತ್ತೂ
ಸಂಗಾತಿಯರು

ಕಲ್ಲಮ್ಮ ಕಯ್ಯ ಬಿಡೆ ಸಾಶನದ
ಸಣ್ಣರಾಗಿ ಬೀಸೋಕಲ್ಲೆ ||ಪ||

ರಾಗಿ ಮುಂಗುದೋ ರಾಜಾಣ ಹೆಚ್ಚಿ ದೋ
ಶ್ರೀರಾಮರ ಮನೆ ಗಿಣಿ ಬಂದಂ ಕಲ್ಲಮ್ಮ...
ಶ್ರೀರಾಮರ ಮನೆ ಗಿಣಿ ಬಂದೇನಂದಾವ
ಕಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಕಯ್ಯ ಮುಗಿಯಮ್ಮ ಕಲ್ಲಮ್ಮ...

ಹಾದಿ ಮನಿಯೋಳೆ ಗೋಲಾದುಂಗುರದೋಳೆ
ಗೋದೂವೆ ಸೀರೆ ನರಿಗೋಳೆ ಕಲ್ಲಮ್ಮ..
ಗೋದೂವೆ ಸೀರೆ ನರಿಗೋಳೆ ಸರಸ್ವತಿ
ನಾವು ಓದಿ ಬಿಡತೀವಿ ವರಗಮ್ಮ ಕಲ್ಲಮ್ಮ..

ಹುಂಜ ಕೂಗ್ಯಾವೆ ಕೆಂಜಡೆ ವದಿರಾವೆ
ಈಶ್ವರ ಸಾಮಿ ರತವೇರಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ..
ಈಶ್ವರ ಸಾಮಿ ರತವೇರಿ ಬರುವಾಗ
ಕಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಕಯ್ಯ ಮುಗುದೇವು ಕಲ್ಲಮ್ಮ..

ಹುಂಜ ಕೂಗ್ಯಾವೆ ಕೆಂಜಾಡೆ ವದಿರ್ಯಾವೆ
 ನಾರಾಯ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ರತವೇರಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ....
 ನಾರಾಯ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ರತವೇರಿ ಬರುವಾಗ
 ನಾವೆದ್ದು ಕಯ್ಯ ಮುಗುದೇವು ಕಲ್ಲಮ್ಮ....

ಕಲಾಡಿ ಕಯ್ಯಾಡಿ ಮೇಲೆರಡು ಭಂಜವಾಡಿ
 ನಾಗರಹಾವಿನಂಗೆ ನಡುವಾಡಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ....
 ನಾಗರಹಾವಿನಂತೆ ನಡುವಾಡಿ ಸರಸ್ವತಿ
 ನಮ್ಮೊಂದಿಗಾಡಿ ದಣದೇನೆ ಕಲ್ಲಮ್ಮ....
 ನಮ್ಮೊಂದಿಗಾಡಿ ದಣದೇನೆ ಸರಸ್ವತಿ
 ನೀನೊಂಗಳಮ್ಮ ರಾಣಿ ಬಾಳೆ ವನಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ....

ಬಾಳೇವನದಲ್ಲಿ ಬಾಲೇರ ಕಾವಾಲು
 ನೀನೊಂಗಳಮ್ಮ ಇಂಬೀಯ ವನಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ....

ಇಂಬೀವನದಲ್ಲಿ ರಂಬೇರ ಕಾವಾಲು
 ನೀನೊಂಗಳಮ್ಮ ಕಿತ್ತಲಿ ವನಕಾಗಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ...

ಕಿತ್ತಲಿವನದಲ್ಲಿ ಚಂದಿರನ ಕಾವಾಲು
 ನೀನೊಂಗಳಮ್ಮ ಆಚೆ ಹೊಳೆಗಾಗಿ ಕಲ್ಲಮ್ಮ....

ಕಲ್ಲಬಿಡುತಾರೆಂದು ಚಿಟ್ಟುಮಾಡಲಿಬ್ಯಾಡ
 ಕುಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬಿಳಿಯಲೆ ಕಲ್ಲಮ್ಮ..

ಗಾ ಮಗೀತೆಗಳು

ಕುಕ್ಕಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬಿಳಿಯಲೆ ತಕ್ಕಂಡು

ಮತ್ತೆ ರಾಶರಿಗೆ ಬರತೀನಿ

ಕಲ್ಲಮ್ಮ.

ಸಾಶನದ = ಶಾಸನ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಸ್ಥಿರವಾದ.
ಗೋಲಾದುಂಗುರದವಳೆ = ದಂಡಾದ ಉಂಗುರದವಳೇ. ವರ
ಗಮ್ಮ = ಮಲಗಿಕೋ. ಹುಂಜ = ಗಂಡುಕೋಳಿ. ಕೆಂಜಾಡೆ ಕೆದಿ
ರಾವೆ = ಕೆಂಪು ಜಡೆ ಚಲ್ಲಿದೋ (ಅರುಣೋದಯ ದ ವರ್ಣನೆ).
ಚಿಟ್ಟು = ಸಿಟ್ಟು.

ಹಾಡುಗಾರರ ಪರಿಚಯ

ಕೋಟೆ ಜಂಗಮರ ನೆನದೇನು

ಹಾಡಿರುವವರು : ಚುಂಚನಹಳ್ಳಿ ಸಾಳ್ಯದ
ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಮತ್ತು ಗಂಗಮ್ಮ.

ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜಾತಿಯ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಚುಂಚನಗಿರಿಗೆ
ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಅದರ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲೇ ಇರುವ
ಚುಂಚನಹಳ್ಳಿ ಪಾಳ್ಯದವಳು. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ನಾಗಮಂಗಲ
ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳ-
ಗಿನ ಹೂತ್ತೂ ಎದ್ದೂ ರಾಗಿ ಬೀಸುವಾಗ ಈ ಹಾಡನ್ನೂ
ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು.

ಗಿರಿಯಮ್ಮ-ಗಂಡ ಗಿರೀಗೌಡ-ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ
ಗಂಡೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿವೆ. ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ತೋಟ ಮನೆ
ಮಠ ಇವೆ. ಆದರೂ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ದುಡಿಮೆ ಒಕ್ಕಲಿ-
ಗರಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.

ಹಾಡುವುದು ಗಿರಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ಗೀಳು. ಸುಮಾರು 55 ವರ್ಷದ ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ತೊರೂರು ಕಾಡು ಸೂರು ಮುದಿಗೆರೆ. ಅವಳ ತಾಯಿ ಬಹಳ ಹಾಡಿದ್ದಂತೆ. ಆದರೆ ತಾನು ಈಗ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ತಾಯಿಂದ ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ, ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಕಲಿತೆ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ. “ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಓದಾಕೆ ಹಾಕಿದ್ರೂ ನಾನು ಓದು ಕಲೀಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬದಲು ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಹಾಡು ಕಲಿತೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ಶ್ರೀ ಆದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಗೀತೆಗಾಯನ ಮೇಳವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಾಲಗಂಗಾಧರನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ 1979ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಆಗಿನಿಂದ ಈಗಿನವರೆಗೂ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಒಂದು ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣವೆಚ್ಚ ಊಟ ವಸತಿ ಮತ್ತು ಸೀರೆ ಕಣ ಪಂಚೆ ಟವಲ್ ನೀಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೀತೆಗಾಯನ ಮೇಳದ ಮೊದಲ ವರ್ಷವೇ ನಾನು ಗಿರಿಯಮ್ಮನ ಹಾಡಿಗೆ ಮರುಳಾದೆ. ಆಕೆಯದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಂಠ. ಆಕೆಯು ಹಾಡುವ ಧಾಟಿಗಳೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವುಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಾರ ಕಾಲ ಚುಂಚನಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಆಕೆಯು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ತಂಡಗಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೂ ಬಿಡದಂತೆ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಂಡೆ. ತನ್ನ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ೪೦ ವರ್ಷ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದ ನೆಲ್ಲಾ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಒಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಾಡಿದಳು. ಬಿಸೋಪದ, ಅತ್ತಿಗೆ-ನಾದ್ದೀರು, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ತಾಯಿ-ತವರು, ಭೈರಪ್ಪ, ಸಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ದೇವರುಗಳು, ಮುತ್ತಿನಶೆಟ್ಟಿ, ಬಳೆ ಶೆಟ್ಟಿ, ದೂರಿಪದ, ಸೋಬಾನೆಪದ, ಮಳೆರಾಯ, ಸೀತೆ ಸತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಧರ್ಮರು, ಮಾಳಮ್ಮ, ಕಂಬದಮ್ಮ, ಬಂಜೆ, ನಾಟಪದ, ಗೀಜಗನ ಪದ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಆಕೆ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಧಾಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದಳು.

ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ. “ಸೋಮವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ, ಬುಧವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ಬರುವ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ನಾನು ತಪ್ಪದೆ ಕೇಳ್ತೀನಿ. ಯಾವ ಕೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾರ ಇಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಕೇಳ್ತೀನಿ. ಪಿ. ಕಾಳಿಂಗ ರಾವ್ ಹಾಡು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಅವರು ಸತ್ತರು ಅಂತ ಕೇಳ್ತಾಗ ನನಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬಂತು. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡೋರು. ಅದೇ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ‘ಸಂಗೀತವೇ ನೀನಾಡೋ ಮಾತೆಲ್ಲ ಸಂತೋ

ಪವೇ' ಅನ್ನೋ ಹಾಡು ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಮೈಯೂರಿ" ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮ.

ಇವಳ ಜೊತೆಗಾತಿ ಗಂಗಮ್ಮ ಹಜಾಮರವಳು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೊಡೆ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೆನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಡುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹೊಲೆಯರು ಮಾದಿಗರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಜಾತಿ ಗೀತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎರತು ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂತೆ ಹಾಡುವುದೆಂದರೆ ನಿಜವಾದ ಸರ್ವೋದಯವಲ್ಲವೆ? ಗಂಗಮ್ಮ, ಗಿರಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ದನಿಕೊಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತಾನೂ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈಕೆಗೆ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡುವ ಗೀಳು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಪಂಕ್ಟಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಐದಾರು ಮೈಲಿ ನಡೆದು ಬೆಳ್ಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲೋ ಏನೋ ಆಯಿತು. ಅವಳು ಈಗ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗಿರಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ದನಿ ಕೊಡುವವರೇ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆಕೆ ವಂತೊಬ್ಬಳನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಮ್ಮೇಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದವರಿಲ್ಲದಾಗ ಹಿಮ್ಮೇಳದವರಲ್ಲಿ ಬಂದಾರಂ !

ಅಳ್ತುಬ್ಯಾಡ ಪುಟ್ಟುರಾಜು

ಹಾಡಿರುಪವರು : ಚಿಕ್ಕಾಡೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ
ಕೋಂ ಚನ್ನಯ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಂಗಾತಿ
ಯರು.

ಹರಿಜನರ (ಎ.ಕೆ.) ಈಕೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಪಾಂಡವ
ಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚಿಕ್ಕಾಡೆಯವಳು. ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಕುಂಟೀ
ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಡೆಸಿದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಮೇಳದಲ್ಲಿ
ಹೊನ್ನಮ್ಮ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು
ಆಕೆಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ವರ್ಷ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೇ
ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿ
ಕೊಂಡೆ. ಆಮೇಲೆ ಆಕೆಯ ಊರು ಚಿಕ್ಕಾಡೆಗೆ ಒಂದು
ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಆಕೆ ಹಾಡಿದ ಮದುವೆಯ ಪದ
ಕೇಳಿ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೇ ಕರೆಸಿ
ಕೊಂಡು ಮದುವೆ ಪದಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ
ಸ್ವಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಹೊಲೇರ ಹೈದನ ಕಥೆ ಆಕೆಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ
ಹಾಡು. ವಾಜರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ ಹೊಲೇರ
ಹೈದನಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಮಂಶವೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ
ಮದುವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯನಿಂದಾಗಿ ಇವನೊಬ್ಬ ಉಳಿದ.

ಗ್ರಾಮಗೀತೆಗಳು

ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ತಾಳ, ಹನ್ನೆರಡು ಮೇಳ ತರುವಂತೆ ವಾಜರವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯಿತು. (ಆಗ ವಾಜರೂ ಹೊಲೇರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ). ಆಗ ವಾಜರವನು ಹೊಲೇರ ಹೈದನ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಅವನಿಂದ ರಾಜರ ಮುಂದೆ ತಾಳಮೇಳ ಮಾಡಿಸಿದ. ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವಾಜರವನು ತನ್ನ ಮಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಹೊಲೇರ ಹೈದನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ.

ಹೊನ್ನಮ್ಮನದು ಹೊನ್ನಿನಂಥ ಕಂಠ. ಸರಸತಿ ಮೇಲೆ, ಮಾದೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ, ಮುನಿಯಮ್ಮನ ಮೇಲೆ, ಬಸವೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ, ಸೀತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ, ಮಹದೇವನ ಮೇಲೆ, ಸಿದ್ಧಯ್ಯನ ಮೇಲೆ, ಚಾಮುಂಡಿ-ನಂಜಯ್ಯರ ಮೇಲೆ, ಹೆಗ್ಗಣನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬೀಸುವಾಗ ಕುಟ್ಟುವಾಗ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಹಾಡಿನ ದನಿಗಳೂ ಪಲ್ಲವಿಗಳೂ ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾಗಿವೆ. ಕೂಲಿ ನಾಲಿಯಿಂದ ಜೀವನ. ಜಮೀನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಕೆ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿರುವ ಮಹಾರಾಣಿಯವರಿಗಿಂತ ಸಂತೃಪ್ತಳು. ಇಂಥವರಲ್ಲೇ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಗಣಿ ಇರುವುದು! ಕೆಸರು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿಹಾಕುವ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹಗೂರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ತಮ್ಮ ನಾಟಿ ಪದಗಳ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ.

ಬಳುಕೂತ ಬೀದಿ ಮೆರೆದಾಳು

ಹಾಡಿರುವವರು : ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿ ನಿಂಗಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರಾದ ಕಟ್ಟೆ ಸಿದ್ದಮ್ಮ ಮತ್ತು
ವೆಂಕಟಮ್ಮ.

ನಿಂಗಮ್ಮ ಹರಿಜನರವಳು. ಕಟ್ಟೆ ಸಿದ್ದಮ್ಮ ಮಂತ್ರು
ವೆಂಕಟಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮೈಸೂರಿನ ಜಿಲ್ಲೆ
ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಿಂಗಮ್ಮ
ಗಾವನಹಳ್ಳಿಯವಳು. ಅವಳ ಹಾಡನ್ನು ಮೊಟ್ಟ
ಮೊದಲು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ೧೯೭೯ನೇ
೨೭ ಮತ್ತು ೨೮ರಲ್ಲಿ ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ಈ ಕಾರಣವೇ
ಆಕೆಯನ್ನು ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿ ನಿಂಗಮ್ಮ ಎಂದು ಕರೆ
ಯುತ್ತಾ ಬಂದೆ.

ನಿಂಗಮ್ಮನದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಲೆಮಾರಿ ಬಾಳು.
ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ
ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳು
ತ್ತಾಳೆ. ಕೂಲಿನಾಲಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ. ಆದರೆ ಕೂಲಿ
ನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾದ
ಕೆಲಸ. ಹಾಡುವುದು, ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡು
ವುದೇ ಅವಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ ಜೀವನ.

೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿಯ ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣ ವೈ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಆಕಾಶ ವಾಣಿಯ ಭೈರಪ್ಪನವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇನ್ನೂ ಸಂಸಾರ ಹೂಡದ ಹೊಸವನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ. ನಾಗರಾಜು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ. ಭೈರಪ್ಪ ನಾನು ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೇ ಪರದೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದೆವು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದರೆ ಕಾಲುವೆ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಎರಡು ದಿನಗಳು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಸೋ ಅಂದರೆ ರಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಎಂದಹಾಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನರ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸೊಲ್ಲಿನಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿದವಳು ನಿಗಮ್ಮ. ಆಕೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬಳೇ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆಕೆಗೆ ದನಿ ಕೊಡುವುದು ತಂಬಾಕು. ಅವಳ ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿಯೇ ಹಾಗೆ. ಹಿಮ್ಮೇಳದ ವರೂ ಇಲ್ಲ ಆಕೆಗೆ. ಯಾವಾಗ ನಾನು ಆಕೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಿಮ್ಮೇಳದವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಮ್ಮ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಹಾಡೋದು ಕಷ್ಟ ಎಂದಾಗ ಆಕೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜಾತಿಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮೆಂಕಟಮ್ಮನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೂ ಅವರೂ ಆಕೆಗೆ ಸರಿಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

೧೯೮೦ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತುಕಡೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಬಯಲು

ರಂಗಮಂಟಪಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಜನರ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಕಲಾ ತಂಡಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೆ. ಆಗ ಕಲಾವೇಳೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ನಿಂಗಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೆ: ಆಕೆಯ ಹಾಡು ಕೇಳಿದ ಜನ ಯಾವುದೋ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು, ದಂಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಂಠ, ಹಾಡಿನ ದನಿ ಧಾಟಿಗಳು, ಏರಿಳಿತಗಳು, ಸೊಲ್ಲು ಪಲ್ಲವಿ ಗಳು ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಮರುಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆಕೆಯ ಕಂಠ ಮಾಧುರ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹಾಡಿಸಿ ಸೀರೆ ಕಣ ಬಾಗಿನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು

ಚುಂಚನಗಿರಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಗೀತೆ ಗಾಯನ ವೇಳೆ ವಾಗಲಿ, ಜಾನಪದ ಲೋಕದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಂಡ್ಯ ಮದ್ದೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇ ಜಾನಪದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಲಿ ನಿಂಗಮ್ಮ ಹಾಜರು. ಒಬ್ಬಳೇ ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಯಾರಾದರೂ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕಲಿತು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಂಟೆಸ್ವಾಮಿ ಪದ, ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿಪದ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಕಲಿತದ್ದು ಹೀಗೆ. ಅವಳಿಗೆ ಬರದ ಹಾಡುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಚೆಲುವರಾಯ, ಮಂಟೆಸ್ವಾಮಿ, ಕೊಡಗಿನ ವೀರರಾಜ, ತಾಯಿ-ತೊರು, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿ, ದೇವರು ದಿಂಡರು ಅದರಲ್ಲೂ ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿಯ ದಂಡಿನ ಮಾರಮ್ಮ, ಬೀಸುವುದು,

ಭೈರುವನ ಮೇಲೆ, ಕಡಪದ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಲಂಜಿ
ತಾಯಿ, ಜೋಗಂಗಳ ಮತ್ತು ದೂರಿ, ಕುಂತಿಪೂಜೆ, ಸಾರಂಗ
ಧರನಪದ, ಸೋಬಾನಪದ, ಬಳೆಗಾರಶೆಟ್ಟಿ, ತತ್ತ್ವ, ಶಿವ
ರಾಯ, ಕಂಬದಮ್ಮ, ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ನಂಜಯ್ಯ
ಚಾಮಾಯಿ, ಉತ್ತರದೇವಿ, ಹುಟ್ಟುಬಂಜೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ,
ಬಸವಣ್ಣ-ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ ಆಕೆಗೆ ಬರುವ ಹಾಡು
ಗಳು ನೂರಾರು. 'ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಡು ಬರವ-ಕೇಳಾಕೆ
ಎಷ್ಟು ದಿನಾ ಆಯ್ತದೆ' ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ. 'ಅಯ್ಯೋ
ಅದೊಂದೂ ದೊಡ್ಡ ಸಾಗರ ಸ್ವಾಮಿ - ನೀವು ಎಷ್ಟು ದಿನ
ಅಂತ ಕೇಳಿರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಕೇಳಾ ಎಂತಕಳ್ಳಾಕಾಗಲ್ಲಾ'
ಅಂತಾಳೆ ನಿಂಗಮ್ಮ.

ಎಂತಹ ಹಾಡುಗಾತಿ! ಏನೂ ಮಾತು! ಎಂತಹ
ಧೈರ್ಯ! ಗಂಡಸರೊಡನೆ ಕಳದ ಪದ ಹೇಳುತ್ತಾ
ಸವಾಲ್ ಹಾಕಿದರೆ ಆ ಗಂಡಸು ಸಂವ್ಮನಾಗಬೇಕು.
ಆಕೆಗೂ ಅದೇ ಊರಿನ ರಾಮೇಗೌಡನಿಗೂ ಯಾಚೀನ
ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರೇಮದ ಕಳದಪದಗಳು
ಶುರುವಾದುವು. ಕೊನೆಗೆ ರಾಮೇಗೌಡ (ಒಕ್ಕಲಿಗರವನು)
ಅವಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಲಾರದೆ ಸಂವ್ಮನಾದ. ಇಂತಹ
ಅಸಾಧ್ಯ ಹೆಂಗಸು ಯಾಚೀನಹಳ್ಳಿ ನಿಂಗಮ್ಮ.

ಅವಳ ಜೊತೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಮ್ಮ ಮತ್ತು
ವೆಂಕಟಮ್ಮ ಅವಳಿಂದ ಈಗ ದೂರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಕಾಶ
ವಾಣಿ, ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ದಂಡೇ

ಅವರ ಮನಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇಂತಹ ಮನಸ್ತಾಪಗಳು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲದ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಈಗ ದುಡ್ಡು ಸಿಗಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಶುರುವಾಗಿದೆ.

ಕಟ್ಟೆ ಸಿದ್ಧವೃತ್ತ ಬಾಳೊಂದು ಬಗೆ. ಯಾರ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಲಿ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಸುವ ಕಾಯಕ ಅವಳದಂ. ದೂರಿ ಪದ ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈಕೆ ನಿಸ್ಸೀಮಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಕುಂತೀಪದದಲ್ಲೂ ಸಹ. ಮದರ್ ಥರೇಸಾ ಎಂದೇ ನಾನೀಕೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ- ಈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಂಡು. ಥರೇಸಾಗೆ ಭಾರತ ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟೆ ಸಿದ್ಧವೃತ್ತ ನಿಗೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸೀರೆಗೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾಸಾಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಗ ಉಣ್ಣೋ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರ ಬಂತು ಅಂದಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರೂ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪಾಪ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳೂ ವೆಂಕಟಮ್ಮನೂ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ. ನಿಂಗಮ್ಮನಿಗೆ ಮಾಸಾಶನ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇವರ ಮನಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ.

ಚಿಕೋಲೆ ಚಿತರಂಗಿ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ದೊಡ್ಡ
ಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ನಾರನಹಳ್ಳಿ ರಂಗಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಗಂಗಮ್ಮ.

ಚುಂಚನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ 1979ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಭೈರ
ವೇಶ್ವರ ಗೀತ ಗಾಯನ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಡುಗಾತಿಯ
ರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆಯ ಧಾಟಿಯನ್ನು
ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಇದೊಂದು ಅಪರೂಪದ ಧಾಟಿಯೆಂದು
ಮನಗಂಡು 13-7-1981ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾರಂಗಧರನ
ಹಾಡನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ
ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಹಾಡಲ್ಲದೆ ಇವರು ಹಾಡುವ
ಬಳೆಶೆಟ್ಟಿ, ಉತ್ತರದೇವಿ, ಮದಗದಕೆರೆ ಹಾಡು, ಭೈರವ,
ಮಾರಮ್ಮ, ಮಳೆರಾಯ, ಸೋಬಾನೆ, ಮೈನೆರೆದಹಾಡು,
ಸೋದರಮಾವ, ಆರತಿ - ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧ್ವನಿ
ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಿಂದ
ಒಬ್ಬ ಸಿನೆಮಾ ಷೂಟಿಂಗ್ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸಮೇತ
ಬಂದು ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭಾರತ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು
ಮೈನೆರೆದಾಗ ನಡೆಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಹಾಡು

ಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ
 ಕೊಂಡ. ಆಗ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂದದ್ದು ನಾರನಹಳ್ಳಿಯ
 ಈ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜಾತಿಯ ಹೆಂಗಸರು. ನಾವೆಲ್ಲ
 ನಾರನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದೆವು. ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಗತಾನೆ
 ಸೋಬನವಾಗಿದ್ದ (ಮೈನೆರೆದಿದ್ದ) ಅದೇ ಜಾತಿಯ
 ಹೆಣ್ಣೊಂದಿತ್ತು. ಸರಿ, ಆಲ, ಬಸಿರಿ ವಯಿತಾದ ಹಸಿರು
 ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ
 ಗುಡ್ಡು ಹಾಕಿಸಿದೆವು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ
 ಗುಡ್ಡು ಕೂಡಿದೆವು. ಅವಳಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಒಸಗೆ
 ಸಾಮಾನು - ತಂಬಿಟ್ಟು, ಚಿಗಳಿ, ಕೊಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ-ಇವುಗಳ
 ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಂದಿಟ್ಟೆವು. ರಂಗಮ್ಮ
 ಗಂಗಮ್ಮ ಮೈನೆರೆದಾಗ ಹಾಡುವ ಪದ ಹಾಡಿದರು.
 ಕ್ರೇನ್ ವಗೈರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲಿವನ್ನೂ ಪೂಟಿಂಗ್
 ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಹೆಣ್ಣಿಗೂ, ಹಾಡಿದವರಿಗೂ,
 ತಟ್ಟಿ ವಗೈರೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೂ ದುಡ್ಡನ್ನೇನೂ
 ಬೊಂಬಾಯಿವಾಲ ಕೊಟ್ಟು. ಆದರೆ ತೆಗೆದ ಪಿಕ್ಚರ್‌ನ
 ಒಂದು ವಿಡಿಯೋ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು
 ಹೇಳಿದವನು ಕೈಕೊಟ್ಟು. ಅವನ ಅಡ್ವರ್ಸೇ ಇಲ್ಲ. ಉತ್ತರ
 ದವರು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಮರಳು
 ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ .
 ನಾವೂ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ;
 ಆದರೆ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು
 ಅಪರೂಪ.

ತಿಗು ತಿಗಳಿಗೆ ತಿಗಳುಮಾವನ ಪೂಜೆ

ಹಾಡಿರುವವರು : ತುನುಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ತುರುನೇ
ಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಣಿಕಲ್ಕೆರೆ ನಿಂಗಮ್ಮ .

ಕುರಂಬರ ಜಾತಿಯ ಸುಮಾರು ೫೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಂಚಿನಂಥ ಕಂಠದ ಈ ನಿಂಗಮ್ಮನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು ಚುಂಚನಗಿರಿ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಗೀತ ಗಾಯನ ಮೇಳದಲ್ಲಿ. ಈ ಗೀತಗಾಯನ ಮೇಳದಿಂದ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವರು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಈಗ ಕಲಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಇಂಥಾ ಗೀತ ಗಾಯನ ಮೇಳವನ್ನು ಮಲೆಮಾಡೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ, ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ, ಮೇಲಂಕೋಟೆ ಚಲುವರಾಯಸ್ವಾಮಿ ಮೇಲೆ, ಎಡೆಯೂರು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ, ಬೇಲೂರು ಚನ್ನಕೇಶವಸ್ವಾಮಿ ಮೇಲೆ, ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿ ಎಂದೂ ಅಂಗಲಾಚಿ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಯಜಮಾನರುಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚುಂಚನಗಿರಿ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ

ಗಲೊಬ್ಬರೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ
ವರು. ಕೂಡಲೇ ಗೀತೆಗಾಯನ ಮೇಳವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ
ದರು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಮೂರು
ದಿನ ಊಟೋಪಚಾರ, ಬಸ್‌ಚಾರ್ಜ್, ಸೀರೆ ಕಣ, ಪಂಚೆ
ಟವಲು ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೆ ನೋಡಿ! ಬಹು ಪುರಾತನ
ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿರುವ ಆ ಮಹಾ ಚೇತನವು ಮಾತ್ರ
ಕೊಂಚವೂ ಧೈರ್ಯಗಡದೆ ಹಸನ್ಮುಖದಿಂದ ಈ ಮಹಾ
ಗಾನಯಜ್ಞವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ
ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಲಾ
ವಿದರ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ಸಹಸ್ರ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಕಣಕಲ್ಕೆರೆ ನಿಂಗಮ್ಮ ತಿಂಗಳುಮಾವನ ಪದ ಅಲ್ಲದೆ
ಮಳೆರಾಯನ ಮೇಲೆ, ಶಿವನು ಗಿರಿಜೆ ತರುವುದು,
ಹೊನ್ನಾಲದೇವಿ ಮೇಲೆ, ಮಲೇಕಾರನ ಕುಟ್ಟಿ ಓಡಿ
ಹೋದಳು ಬಾಲೆ, ಬಾಣಂತಿ ಪದ - ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಡು
ತ್ತಾಳೆ. ರುಕ್ಮಿಣಿ ಬಾಣಂತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೃಷ್ಣ ಆಕೆಯ
ಸಹವಾಸ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆದ ಆಕೆ ಹಾಡನ್ನು
ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇಂತಹ ಪದಗಳು ಅಪರೂಪ. ಇಲ್ಲಿಯ
ವರೆಗೆ ನನಗೆ ಇಂಥ ಪದ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನ
ಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಾಚಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯ ಮರಿಯಕ್ಕ
ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರಂ ಹಾಡಿದ ವಿಶೇಷ ಧಾಟಿಯ ಹಾಡು.

ಹೂವ ಕುಯ್ಯನ ಬನ್ನಿ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಬನ್ನೂರು ಕೆಂಪಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಧ್ವನಿವಹುದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ
ಹೋಗಿರುವವಳೆಂದರೆ ಬನ್ನೂರು ಕೆಂಪಮ್ಮ. ಮೈಸೂರು
ಜಿಲ್ಲೆ ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬನ್ನೂರಿನ ದಕ್ಷಿಣ
ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎ.ಕೆ. ಮಾದಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ನೆಲೆ
ಸಿರುವ ೫೨ ವರ್ಷದ ಕೆಂಪಮ್ಮ 'ಆಗಾಗ್ಗೆ' ನನ್ನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ
ಕರೆಸಿ ನಿಮ್ಮ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಹಾಡನ್ನು
ಧ್ವನಿವಹುದ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದೂ ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು.
ಯಾರೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಾಯಕಿ ಇರಬೇಕೆಂದೂಕೊಂಡು
ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಆಕೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಬರೆಸಿದ
ಮೇಲೆ ನಾನು ೧೯೮೭ರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕರೆ
ಸಿದೆ. ಧ್ವನಿವಹುದ್ರಿಕಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಮೆಚ್ಚುವಾಗಿ ಕುಂತು
ಹಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ನಾನು ದಂಗೆಾಗಿ ಹೋದೆ !
ಅದೇನು ಕಂಠ, ಅದೇನು ಧಾಟಿ, ಅದೇನು ರಾಗ ತಾಳಗಳ
ಜ್ಞಾನ !! ಭೇಷ್ ಎಂದೆ. ಮೈಸೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ
ಹನ್ನೆರಡು ಸಲ ಹಾಡಿರುವ ಈಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಒಂದು ಬಗೆ

ಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲಾವಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅವಳ ಧಾಟಿಗಳೇ ಒಂದು ತರಹ. ಆಧುನಿಕರ ಅಥವಾ ನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಧಾಟಿಗಳನ್ನು ಆಕೆ ಸಲಿಸಾಗಿ ತನ್ನ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. 'ನಮ್ಮಯ ಗುರಿ ಒಂದೇ, ನಮ್ಮಯ ಗುರಿ ಒಂದೇ' - ಇದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪಲ್ಲವಿಯಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಈಗಿನವರು, ಬಹುಶಃ ರೈತ ಸಂಘದವರು-ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಪಲ್ಲವಿ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಕೆಂಪಮ್ಮ ಕರಿಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ಮೇಲೆ ಹಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಬನ್ನೂರು ಹತ್ತಿರದ ರಂಗಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಊರಿನ ಹರಿಜನರೇ ಆಡುವ ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ ನಾಟಕ ನೋಡಿ 'ಎನು ಈ ವಿಧಿ ಲೀಲೆ', 'ನೀಲಾ ವನಮಾಲಾ', 'ತಂಗಾಳಿ ತಂಗ ನರಗಂಪು' ಎಂಬೀ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬಹು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಚಿರುಕಂ ಆಕೆಯ ಬುದ್ಧಿ. ನಶ್ಯ ಹಾಕುವ ಚಟದ ಈ ಹೆಂಗಸು ನಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನೇ ಚಿಟಿಕೆ ತಾಳವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿದವರ ಮೈವರೆಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಮಾರಾಗಿತ್ತಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳೆಂದರೆ : ಸರಸ್ವತಿ ಮೇಲೆ, ಬೀಸುವ ಪದ, ಸೀಹಳ್ಳಿ ಹುಚ್ಚಮ್ಮನ ಮೇಲೆ, ಸಿದ್ಧಪ್ಪಾಜಿ ಮೇಲೆ, ಸೋಬಾನೆ ಪದ, ಮಾದೇವನ ಮೇಲೆ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಮೇಲೆ, ಉತ್ತರದೇವಿ ಮೇಲೆ, ಅತ್ತೆ ಕುಣಿಸೋ ತಮಾಷೆ ಪದ, ಬನ್ನೂರು ಕರಿಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ ಮೇಲೆ, ಗಂಗೆ - ಶಿವನ

ಮೇಲೆ, ಸತ್ತವರನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸೋ ಪದ (ಹೆಂಗ ಸರು ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಇದೇ ಮೊದಲು), ಜಾಮೊಂಡಿ ಮೇಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಲಾವಿದೆಯನ್ನು ಕೊಂಚ ಹತೋಟಿ ಯಲ್ಲಿಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೂಲ ಜನಪದ ಧಾಟಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೋ ಸಿನೆಮಾ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೋ ತಿರಂಗಿಸಿ ಹಾಡುವ ಆಚಾರ್ತುರ್ಯ ಈಕೆಯಿಂದ ಆಗಬಹುದು. ಇದಾಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಕೆ ಹಾಡುವ 'ನೋಡುವಳಂದಾವ ಮೂತ್ತಿನ ಮಾಲೆ ಚಂದಾವ' ಎಂಬ ಹಾಡು ಬಿ.ಕೆ. ಸುಮಿತ್ರಾ ಹಾಡಿ ರುವ ಹಾಡನ್ನು ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಂದ ಯಾರು ಕಲಿತರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೂ ಈಕೆಯ ಶಕ್ತಿ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸುವ್ಯಕ್ತ ಸುವ್ಯನಾರಿ

ಹಾಡಿರಂವವರಂ : ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ, ಚುಂಚೋಳಿ ಮಧುರಾಬಾಯಿ ಶರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು.

೧೬-೮-೧೯೮೧ ರಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾನಪದ ಕಲಾ ಮಹೋತ್ಸವದ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನೂರಾರು ಕಲಾವಿದರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಧುರಾಬಾಯಿ ಶರ್ಮಾ ಒಬ್ಬಳು.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಉಡುಪು, ಮಾತು, ನಡತೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೂಗಳವರಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಸವಣ್ಣನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ದರ್ಗಾ ಮುಂತಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಗಳು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಲಾವಣಿ, ಗೀಗೀ ಮುಂತಾದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವವರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಹಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ

ಹಿಂದೂಗಳೇ. ಶಿಶುನಾಳರು ಮುಸಲ್ಮಾನರಾದರೂ ಅವರ ಗುರು ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರು. ಅವರ (ಶಿಶುನಾಳರ) ಹಾಡುಗಳು ಅಷ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಹು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಿಜವಾದ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಡೆನಡಿಗೆಗಳಿಗೂ ಬೇರೆ ವರ್ಗದ ಜನರ ನಡೆನಡಿಗೆಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಲಾರೆವು. ಮಾತಿನ ರೀತಿ, ಉಡುಪಿನ ಬಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಾತೂ ಹಾಡುಗಳೂ ಒಂದುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮಾತು ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಅವರ ಹೆಂಗಸರು ಮಧುರಾಬಾಯಿ, ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ತೀರಾ ಕೆಳವರ್ಗದ ಹರಿ ಜನರ ಹೆಂಗಸರೂ ಫಕೀರಬಾಯಿ, ಕಾಶೀಬಾಯಿ-ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಕುಟ್ಟುವ ಹಾಡನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಧುರಾಬಾಯಿ ಶರ್ಮಾ ಹಾಡಿ ದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೫೦ ವರ್ಷದ ಆಕೆ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರ ಸಮೇತ ಹಾಡಿದ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಮತ್ತು ಹೇವರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಸೋಬಾನೆ ಪದ, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ ಹಾಡು, ಕೋಲಿನ ಹಾಡು, ಮೊಹರಂ ಹಾಡು ಮುಂತಾದ

ಹಾಡಂಗಳನ್ನು ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಅದೇ ಗ್ಯಾನ ಎಂಬಂತೆ ಸದಾ
ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ
ನಾನು ೧೬-೮-೮೧ರಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಧನಿಮುದ್ರಣ
ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ದೇಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಉತ್ತರ
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದೂ
ಹೇಳಬಹುದು. ಉ. ಕ. ದ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರು
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬಾಯಿ
ಪಾಠ ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದು
ಮತ್ತು ತಾವೇ ಹಾಡಂಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವೇ ಜನಪದ
ಗೀತೆಗಳೆಂದೂ ಹಾಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜನಪದ
ಹಾಡುಗಾತಿಯರ ಮುತ್ತು ಜೇರೆ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ
ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಪಾರ ಭಂಡಾರವೇ
ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಸೋಬಾನ ಬನ್ನಿರೇ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಕಾಡು ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ನುರಿ
ಅರಸಮ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೆಂಪಮ್ಮ ಎಲ್ಲರೂ
ಒಕ್ಕಲಿಗರು.

ಹಳ್ಳಿಯ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ
ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ಅವರ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ
ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ನಾಗ
ಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಳ್ಳೂರು ಹೋಬಳಿ ಕಲಾಮೇಳ
ವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ ಭೈರಸಂದ್ರದ ಪಟಾ ಕುಣಿತದ
ರಾವಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎರಡು
ಹಲ್ಲಿನ ಕರುವಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆತ ಭೈರಸಂದ್ರದಲ್ಲಿ
ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲಾತಂಡಗಳು ಬಹು
ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು. ಈ ಹಾಡು ಹಾಡಿ
ರುವ ಕಾಡು ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮರಿಅರಸಮ್ಮ, ಭೈರಸಂದ್ರದ
ಲಕ್ಕಮ್ಮ, ಹಟ್ಟದ ಅರಸಮ್ಮ, ಬಿಳಿಗುಂದದ ಮಂಗಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು ಹಾಡು
ಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಎಲೇಕೊಪ್ಪದ ಬಸವೇ
ಗೌಡರ, ಕರೀಜೇರಳ್ಳಿಯವರ, ಭೈರಸಂದ್ರದವರ ಭಾಗ

ವಂತಿಕೆ ಮೇಳ, ಅಂಬಲ್ ಜೀರಳ್ಳಿಯ ರಾವೇಗೌಡ, ದೊಡ್ಡ ಮಂಥರಪಾಳ್ಯದ ಲಕ್ಕಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟದಕೋಟೆ ರಂಗೇಗೌಡ ಇವರ ಕೋಲಾಟ ತಂಡಗಳು ಸೃತ್ಯಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದುವು. ಸ್ವತಃ ಭೈರಸಂದ್ರದ ರಾಮಣ್ಣನೇ ತನ್ನ ತಂಡದವರೊಡನೆ ಪಟಾಕಣಿತದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ. ಒಂದು ದಿವಸದ ಈ ಮೇಳ ಬಹು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರುಗಿತು.

ಈ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲರ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಕುಣಿತಗಳನ್ನೂ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಹಾಡು ಕಾಡುಅಂಕನ ಹಳ್ಳಿಯ ಮರಿಅರಸಮ್ಮನದು. ೧೫-೧೧-೧೯೮೧ ರಂದು ನಡೆದ ಈ ಮೇಳದನಂತರ ಕಾಡುಅಂಕನಹಳ್ಳಿಗೇ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಹೋಗಿಬಂದ. 'ನಮ್ಮೂರಿಗೇ ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಹಾಡೋರು ಬೇಕಾದಂಗವರೆ' ಎಂದು ಮರಿ ಅರಸಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆಕೆಯ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಾಡಬೇಕು, ತಾನು ಹಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಹುಜನ ಹೆಂಗಸರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವರ ಹಾಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದೆ. ಅದೇ ಊರಿನ ತಮಟೆ ನಗಾರಿ ವಾದ್ಯ ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂಥ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಕಥೆ! ಆದರೆ ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲದೆ ಅನಾಥರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಅವರು ನುಡುವೆ ಮುಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಹಾಡಿಕೊಂಡು, ವಾದ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಂಣೆದೊಡೊಂಡು
ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಬಾನೆ ಪದ
ಗಳಿಲ್ಲ. ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಿದರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ಇಲ್ಲ. ಮಾಡಿದರೂ ಮೈಕು ಸಿನೆಮಾ ಹಾಡು ಅಬ್ಬರಿಸು
ತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ವಾದ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಸಂಗಿ
ಹಬ್ಬಗಳೇ ಅಪರೂಪ. ಇನ್ನು ರಂಗದ ಕುಣಿತ, ಸಂಗಿ
ಕುಣಿತಗಳಿಗೆಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ! ಹೀಗಾಗಿ ಅಂಥವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜನ
ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾವಿದರೂ ತಮ್ಮ ಕಲೆಯನ್ನು ಕೈ
ಬಿಡುವ ಕಾಲ ಬಹಳ ದೂರ ಇಲ್ಲ!

ಸೋಬಾನೆಂಬೋದು ಶಿವನೀಗೆ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಚೋಳಸಂದ್ರದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಮೂರು ಜನ ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚೋಳ
ಸಂದ್ರದ ಕುರುಬರ ಜಾತಿಯ ಈ ಹಾಡುಗಾತಿಯರ ಪರಿ
ಚಯವಾದದ್ದೂ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಗೀತಗಾಯನ ಮೇಳದಲ್ಲಿ.
ಸುಮಾರು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯ
ರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಇವರು ಗೌರವಸ್ಥ ಕುಟುಂಬ
ದವರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮಡಿಯಾದ ಸೀರೆ,
ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ಅಥವಾ ವಿಭೂತಿ, ತಲೆಗೆ ಹೂವು,
ಮೇಲಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾದ ಮಾತು-ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಣ
ಬಹುದು. ನೂರಾರು ಜನರು ಸೇರಿದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ
ಇವರ ಹಾಡನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ನಾನು ೫-೭-೧೯೮೧
ರಿಂದ ೧೨-೭-೧೯೮೧ರವರೆಗೆ ಎಂಟು ದಿನ ಚುಂಚನಗಿರಿ
ಯಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ
ಹಾಡಿದ ಸುಮಾರು ೧೦ ಮಹಿಳಾ ತಂಡದವರನ್ನು ಕರೆಸಿ
ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಡನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗೆ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದೂ ಬೆಂಗಳೂರಿ ನಿಂದ ಸಂಗೀತಗಾರರಾದ ಬಿ. ಎನ್. ಚಿನ್ನಪ್ಪ, ಪಿಟೀಲಂ ವಾದಕರಾದ ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಮತ್ತು ತಬಲಾ ಸಾಥಿ ಸುಭಾಷ್ ಮೂಕಿಹಾಳ ಇವರನ್ನು ಕರೆದೊಳೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಯಾವ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೂ ಒಳಪಡದೆ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರು. ಅವರು ಚಿನ್ನಪ್ಪನವರ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕಾಗಲೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರ ಪಿಟೀಲಿಗಾಗಲೀ ಕಟ್ಟುಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದ ಒಂದು ನಡಿಯನ್ನು ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಹಾಡಿದಮೇಲೆ ಆಮೇಲೆ ಅವರದೇ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕೆಲವರು ತಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡು ಹಾಡಿದರು. ಜೋಳಸಂದ್ರದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ತಂಡದವರೂ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ವಾದ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ತಂಡ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಮಾದೇವ, ರಾಮೇಂದ್ರ, ಭೈರವ, ಮಾಳವ್ವ, ಸೋಬಾನ, ಮಾದೇವಿ, ಕುರುಬರ ಹುಚ್ಚಯ್ಯ, ಬಳೆಪುಜೆ, ಮಳೆ ರಾಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ತಿಂಗಳೆಮ್ಮಾವ, ಜೋಗಪ್ಪ, ನಾದನಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಬೀಸುವುದು, ಕಂಬದಮ್ಮ, ತುಪ್ಪದ ಮಡು ನರಸಿಂಹ, ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಬಳೆಗಾರಶೆಟ್ಟಿ, ನಕಲಿಪದ, ತೊಟ್ಟಿ ತೂಗುವುದು - ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಾಡು

ಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳು ಕಮ್ಮಿ. ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಹರಿಯುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ಉಂಟುಮಾಡುವ ತುಂಬಿದ ನದಿಯಂತೆ ಅವರ ಹಾಡು. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸೊಲ್ಲು, ಪಲ್ಲವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇವೆ. 'ಹೆಣ್ಣು ಚಂದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ನ್ಯಾರಾದ ತುರುಬಿನಿಂದ' - ಇಂತಹ ಹಲವು ಹೊಸ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಈಚೆಗೆ ತೀರಿಹೋಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಾನು ಚೋಳಸಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಹಾಡಿನ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟ್‌ನಿಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಾರಿ ನಮ್ಮ ಹಾಡ
ಮತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು
ಹಡದೀನಿ

ಹಾದಿರಂವವರು : ಗೌರವ್ಯ ಮಾದರ (೫೫
ವರ್ಷ), ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಮಾದರ (೪೫
ವರ್ಷ), ಯೆಮುನವ್ವ (೪೦) ಮತ್ತು ಕಾಳವ್ವ
(೩೫).

ಇವರೆಲ್ಲ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ
ತಿಕ್ಕೋಟಾದವರು. ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇವರು
ಮಾದರ್ ಅಂದರೆ ಮಾದಿಗರ ಜಾತಿಯವರು. ಉತ್ತರ
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚೌಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಡಪ್ಪು ಬಾರಿಸಿಕೊಂಡು
ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಮೇಲೆ, ಗೀಗೀಪದ ಮತ್ತು ಲಾವಣಿ ಹಾಡುವ
ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ಹರಿಜನರು. ಇವರು ಸೌದತ್ತಿ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ
ಭಕ್ತರು. ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಭಕ್ತರಾದ ಇವರಿಗೆ ಜೋಗತಿಯ
ರೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜೋಗತಿಯರಿಗೆ ಅರಟದ
ಕಳಂಕ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇವರು ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದಕ್ಕಿ.
ಅವರ ಅಪೂರ್ವ ಕಂಠ ಹಾಗೂ ಧಾಟಿಗಳು ಎಲ್ಲಮ್ಮನೇ
ಕೊಟ್ಟ ವರ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು. ಒಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೌಡಿಕೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾರಿಕೆ. ಒಂದು ತಾಳ, ಇನ್ನೊಂದು ಶ್ರುತಿ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ಚೌಡಿಕೆ ನುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಎಂಥವರೂ ತಲೆದೂಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲವೂ, ಗಣಪತಿ, ದುರುಗವ್ವ, ಮಾಲಗಾರ ನಾಗ ಶೆಟ್ಟಿ, ಗೀಗೀ, ಸೋಬಾನೆ, ಜೋಗಂಗಳ, ಲಾಲಿ, ತೂಗುವ ಪದ, ಬೀಸುವ ಪದ ಮುಂತಾದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ, ಲಾಲಿ, ಬೀಸುವ ಪದ ಮುಂತಾದವು ಗಳನ್ನು ವಾದ್ಯ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಪದದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೀಗರನ್ನು ಜರಿಯುವ ಪದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವಾಗ ಹಾಡುವ ಪದ.

ಸುಮಾರು 1981ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಂದೆಯೂ ಹಾಡಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿ ಹಾಡಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಹಾಡು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕಲಾವಿದೆಯರಿಗೆ ಮಾಸಾಶನವೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈಗ ಗೌರವ ಮಾದರ ಆಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಳಿವಿ ಹೈಂಗಿದ್ದಿ ತಾಯಮ್ಮ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಕಂಬೀಪುರ ನಂಜಮ್ಮ
ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಯರು.

ಕಂಬೀಪುರ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಗೈರೆ ಪಡೆದಿರುವ ಬಿ. ಆರ್. ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಈ ಊರಿನವರು. ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಆತಿಥ್ಯ ತಪ್ಪದೇ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈಚೆಗೆ ಇವರು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಕಂಬೀಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದೂ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನನಗೆ ಜಾನಪದದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ನಾರಾಯಣ್ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಆ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳಿದ್ದಾಳೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡ್ತಾಳೆ' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೂ ಹಾಲು ಅನ್ನ ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹಾಲು ಅನ್ನ ಅಂದ ಹಾಗೆ, ನಾನು ಅವರ ತಾಯಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಕೆಪಮ್ಮನವರಿಗೆ

ಕಾಗದ ಬರೆದು ೧೪-೧-೮೧ ರಂದು (ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ) ಕಂಬೀಪುರಕ್ಕೆ ಟೀಪ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಸಮೇತ ಹೋದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಆತಿಥ್ಯ ಆಯಿತು. ನಂಜಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿವಹುದ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು? ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೆ ಜನ ಬಂದು ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಾರೆ ಎಂದು ಫ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್ (ಆಧುನಿಕ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು) ಇದ್ದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತಂ ಧ್ವನಿವಹುದ್ರಣ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ನಂಜಮ್ಮನ ಹಾಡಿನ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಹಾಡದೆ ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ತ್ರಿಪದಿಯ ಪ್ರಾಸಗಳೂ ಎರಂಪೇರಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಒಡಕು ಕಂಠ ವಾದರೂ ಅದು ಹಿತವಾಗಿದೆ. ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಜಾತಿಯ ಕೂಲಿನಾಲಿಯಿಂದ ಬಾಳು ಸಾಗಿಸುವ, ಸುಮಾರು ೫೨ ವರ್ಷದ ನಂಜಮ್ಮ ಬೀಸೋಪದ, ತೌರಿನಮೇಲೆ, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯರ ಮೇಲೆ, ತತ್ವಪದ ಮತ್ತು ಸುಲಿಪಲ್ಲು ರಾಜನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಾಡಿದಳು.

ಈಕೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದೇ ಊರಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಎಂಬ ಹರಿಜನರ ಹೆಂಗಸು ಬಂದು ಗಂಗೆ-ಗೌರಿ ಸುವಾದ, ತೊಳಸೋಪದ, ಪೂಜಮ್ಮನ ಮೇಲೆ, ಸೋಬಾನೆ ಪದ, ಧರ್ಮರ ಪದ ಹಾಡಿದಳು.

ಇವರಿಬ್ಬರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಸುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ

ಹತ್ತಿರದ ಒಂದು ಕ್ರೈಸ್ತ ಕಾಲೋನಿಯ ಮೇರಿ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸಂಗಾತಿಯರು ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು - ನಾವೂ ಹಾಡ್ತೀವಿ ಅಂತ. ಇವರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಮೊದಲಿಗೆ ಹರಿ ಜನರಾಗಿದ್ದು ಕ್ರೈಸ್ತರಾದವರು. ಆದರೇನು? ಅವರಿನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ಕಲಿತ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಹಾಡಿ ಎಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹಾಡುವ ಥಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಏಸು ಸ್ವಾಮಿಯ ಮೇಲೆ 'ತನುವ ನರ್ಪಿಸಿ ಮನವನರ್ಪಿಸಿ ಎನ್ನನೇ ಆರ್ಪಿಸಿ' ಎಂದೂ ಹಾಡಿ ದರು. ಆಮೇಲೆ ಮೈನೆರೆದ ಪದ, ಉತ್ತರದೇವಿ ಮೇಲೆ, ಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಹಾಡಿದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಸೊಗ ಸಾಗಿ ಹಾಡಿಬಿಟ್ಟರು.

ಇವರದು ಮಂಗಳಿಯತು ಎಂದಾಗ ಬೀಳಿಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಲಕ್ಷಣವಾದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಬಂದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಡು ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೂ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಾವೂ ಹಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೂ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದಾಗ ಉರ್ದೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. ಹಾಡಿ ಎಂದೆ. ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಾನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಡು ಹಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಬೀಸುವ ಪದ ಮತ್ತು ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನ್ನು ಜರಿಯುವ ಪದ ಹಾಡಿದರು. ಗಂಡನ್ನು ಬಕರಾ ಎಂದೂ ಕರೆದದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದದ್ದು ನನಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಸ್ತರಿಗೂ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಸೇರಿದ್ದು.

ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಜಾತಿ ಈ ಜಾತಿ ಆ ಭಾಷೆ ಈ ಭಾಷೆ ಎಂಬ
ವಂಡಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಡಿದ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ
ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದವರು ಅವರ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆ. ಈ
ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಹೆಸರುಗಳು : ಇದ್ವಿನೀಸಾ, ಕವರು
ನೀಸಾ, ಇಮಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಾದನಿ (ಹೆಸರು ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ
ಕ್ಷಮಿಸಿ).

ಒಂದು ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ
ಎಂದು ನನಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು
ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ? ಆದರೆ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಡುಗಾರರೂ ಕಲಾವಿದರೂ
ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ
ಹೋದರೆ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ
ಅವು ಮುಂದೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಂತೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮರೆಯಾ
ದಂತೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಹಾಡು ಇಲ್ಲೊಂದು ಹಾಡು
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿ ತಾನೊಬ್ಬ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸ
ಎಂದುಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು.

ಕಲ್ಲಮ್ಮ ಕೈಯ ಬಿಡೆ

ಹಾಡಿರುವವರು : ಕರಿಜೀರಳ್ಳಿ ಸಾಕಮ್ಮ
(೪೦ ವರ್ಷ), ಗುರುಲಿಂಗಮ್ಮ (೩೦ ವರ್ಷ)
ಮತ್ತು ಗಂಗಮ್ಮ (೨೫ ವರ್ಷ)

ಒಮ್ಮೆ ನಾಗವಂಗಳಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ನೆಲ್ಲಿಗೆರೆ ಅರಣ್ಯ
ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಉಸ್ತುವಾರಿ
ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಂನುಷ್ಕ "ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರ ಕರೀ
ಜೀರಳ್ಳಿ ಅಂತ ಅದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏ.ಕೆ. ಜನ ಚನ್ನಾಗಿ
ಹಾಡ್ತಾರೆ. ಕರಸ್ತೀನಿ ಬೇಕಾದ್ರೆ" ಅಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು
"ಈ ದಿನ ಬೇಡ, ಇನ್ನೊಂದಿವಸ ಬರ್ತೀನಿ. ಆ ಹೊತ್ತು
ಕರಕೊಂಡು ಬರೀವಂತೆ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿ ದಿನ ಗೊತ್ತು
ಮಾಡಿದೆ. ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ದಿನ ಅಂದರೆ ೦೪-೦೨-
೦೯ರಂದು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ
ಸಮೇತ ನೆಲ್ಲಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ಕರೀಜೀರಳ್ಳಿ
ಸಾಕಮ್ಮ ಮತ್ತು ಗುರುಲಿಂಗಮ್ಮ ಮತ್ತು ಗಂಗಮ್ಮ
ಇವರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.
(ಇದೇ ಮೊದಲು ಈಗ ಹಾಲಿ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು
ತ್ತಿರುವ ವಿ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡದ್ದು. ಆಗ

ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಜಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು) ಸಾಕವ್ಮನ ಗಂಡನೂ ಬಂದಿದ್ದ. ಆತ ಯಾವುದೋ ಸಣ್ಣ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಸಾಕವ್ಮನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ ಕೂಲಿನಾಲಿಯಿಂದ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೆ ತಮಾಷೆಯ ಮಾತುಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವೂ ಧ್ವನಿ ಮಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾಕವ್ಮ ಮತ್ತು ಗುರುಲಿಂಗವ್ಮ ಹಾಡಿದ ಹಾಡುಗಳು ಅನೇಕ. ಭೈರವ, ನಂಜಯ್ಯ, ಬೀಸುವುದು, ತಮ್ಮಯ್ಯ, ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ಮಾರವಮ್ಮ, ಮದುವೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹಾಡುಗಳು, ಕೃಷ್ಣ - ರುಕ್ಮಿಣಿ, ತಿಂಗಳು ಮಾವ, ಮಳೆರಾಯ, ಕೃಷ್ಣ - ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಆರತಿ, ತತ್ತ್ವ, ನಾಟಿ - ಈ ಪದಗಳು. ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನ ಗುರುಲಿಂಗವ್ಮ ಕಲ್ಲಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯ ಬಿಡೆ ಪದ ಹಾಡಿದಳು. ಧಾಟಿ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು ; ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಈ ಧಾಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಇವರಿಗೆ ಬರುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಡಿಸಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಮಂಗಳೋಳಿ ಕೂಗಿತು. ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಯಾದದ್ದು ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಹಾಡನ್ನು ಧ್ವನಿಮಂದ್ರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ; ಎಲ್ಲೋ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡುಗಳು ಪಾಯರ ಅದಿ ಧ್ವನಿಸುರುಳಿ ಯಲ್ಲ ಸೇರಿದವಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾದ

ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು

ದ್ವೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾ ವಿವರ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 25-00

ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರೂ. 50-00

ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 150-00

ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರೂ. 250-00

‘ಜಾನಪದ ಲೋಕ’ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮತ್ತು

‘ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು’

ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 250-00

‘ಜಾನಪದ ಲೋಕ’ ಮಹಾ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮತ್ತು

‘ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು’

ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500-00

ಮಹಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 85 ರೂ. ಬೆಲೆಯ ಬೈಂಡರ್ ಗ್ರಂಥ

‘ನಾಗವಲ್ಲಿ’ ಉಚಿತ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಮೈಲಾರಲಿಂಗನ ಕಾವ್ಯ ರೂ. 20-00

ಹಾಡಾನ ಬನ್ನಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ ರೂ. 10-00

ಜಾನಪದ ಚಿತ್ರಗಳ ಗ್ರೀಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡುಗಳು
12ಕ್ಕೆ ರೂ. 16-00

ಗ್ರಾಮಗೀತೆಗಳ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟುಗಳು :

ಹಾಡಾನ ಬನ್ನಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ ರೂ. 16-00

ಬಾರೆ ಸರಸತಿ ರೂ. 16-00

ಹಾವು ತುಳಿದೇನೆ ರೂ. 16-00

